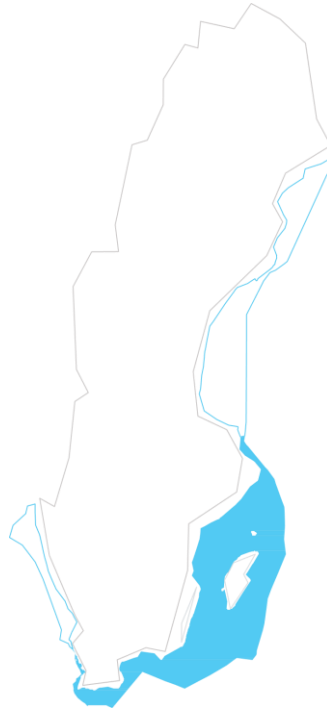

Propozycja Planu dla Morza Bałtyckiego

Dokument konsultacyjny do
narady w Espoo

Sygn. 396-18

Wersja skrócona:

Wyciąg z rozdziałów 4 i 5 propozycji programu oraz
podsumowanie oceny środowiska naturalnego.

Sporządzono dnia 29.05.2018 r.

Wstęp

Wersja skrócona na potrzeby międzynarodowej narady

Urząd ds. morza i wody (Havs- och vattenmyndigheten) w Szwecji rozważa propozycję Planu dla Morza Bałtyckiego włącznie z dotyczącą go Oceną skutków dla środowiska naturalnego.

Niniejszy dokument jest tylko **podsumowującą skróconą wersją** propozycji Planu dla Morza Bałtyckiego i Oceny skutków dla środowiska naturalnego.

Skrócona wersja została sporządzona na podstawie dokumentów:

Propozycja Planu dla Morza Bałtyckiego

- rozdział 4 Najbardziej odpowiednie sposoby użytkowania
- rozdział 5 Obszary morskie

Ocena skutków dla środowiska naturalnego

- Podsumowanie

Pełne wersje powyższych dokumentów dostępne są w językach szwedzkim i angielskim na stronie www.havochvatten.se

Propozycja, która opiera się na długim dialogu

Propozycja planu została opracowana na bazie długiego dialogu, przede wszystkim z urzędami państwowymi i gminnymi oraz organizacjami branżowymi, a także z innymi zainteresowanymi podmiotami, naukowcami i krajami sąsiednimi.

Dokument przedstawia propozycję najbardziej odpowiedniego sposobu użytkowania obszarów morskich, mówi o tym, jak pogodzić sprzeczne cele gospodarcze, interesy państwowe i interesy ogółu.

Trzy fazy dialogu

Dialog dotyczący propozycji szwedzkiego Planu dla Morza Bałtyckiego toczy się od 2015 r. W latach 2016-2017 miało miejsce pierwsze porozumienie we wczesnej fazie. Teraz w 2018 roku odbędzie się formalna narada.

Trzy fazy dialogu:

1. porozumienie we wczesnej fazie (nawiązane w latach 2016-2017);
2. formalna narada (2018);
3. przegląd (wiosna 2019).

Propozycje Planów dla Morza Bałtyckiego powinny zostać złożone do rządów poszczególnych państw w grudniu 2019 r.

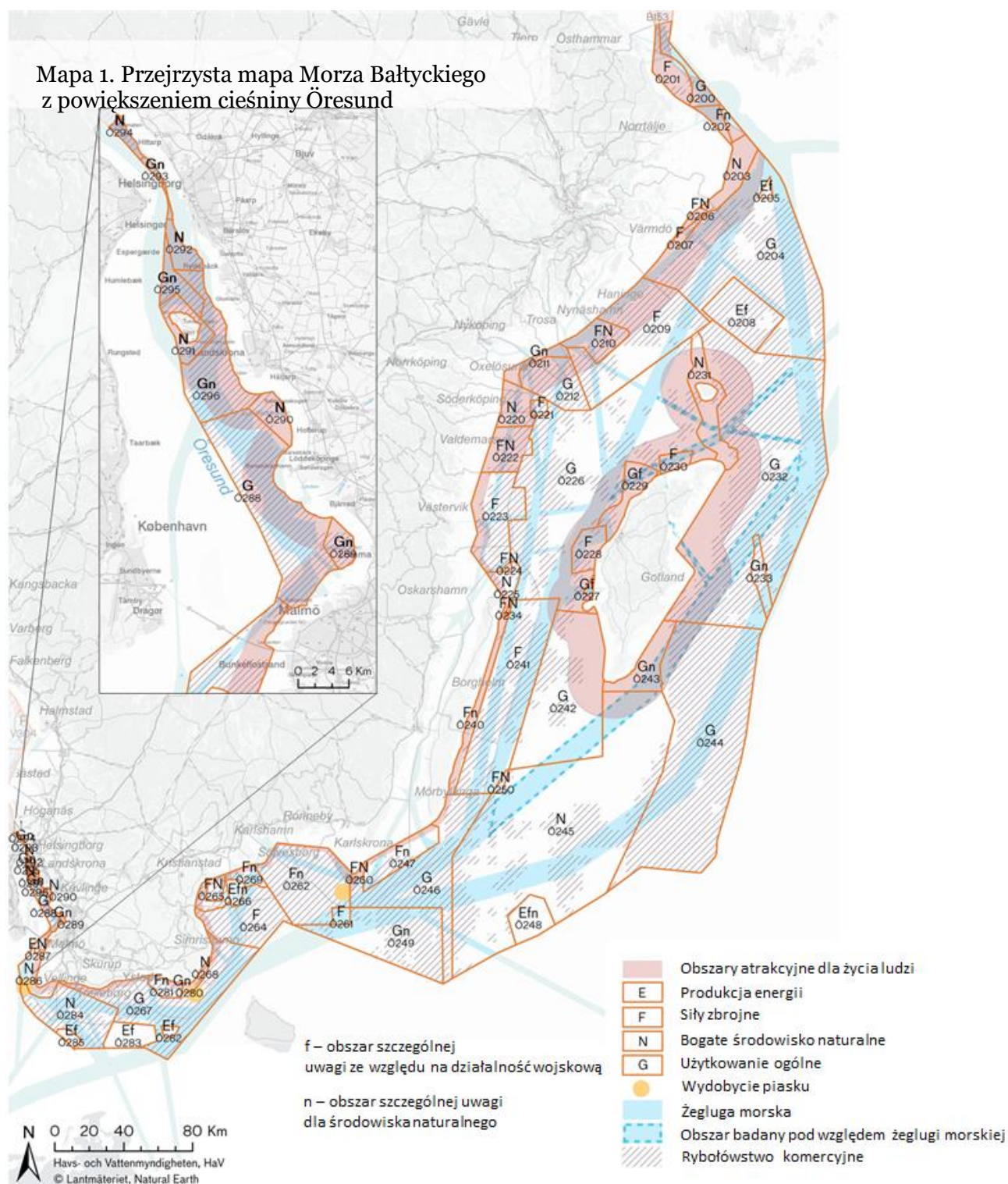
Wyciąg z propozycji Planu dla Morza Bałtyckiego:

Rozdz. 4 Najbardziej odpowiednie sposoby użytkowania

Plan dla Morza Bałtyckiego obejmuje zestaw opinii i wskazówek w postaci tekstów i map. Mapa przeglądowa ukazuje najbardziej odpowiedni sposób użytkowania danego obszaru morskiego, np. przez rybołówstwo komercyjne, żeglugę morską i producentów energii. Mapa ta pokazuje również obszary, które wymagają szczególnej uwagi ze względu na bogactwo środowiska naturalnego lub interesy obronne. Rozdział ten zawiera wskazówki dotyczące poszczególnych sposobów użytkowania i obszarów szczególnej uwagi oraz koegzystencji sprzecznych interesów. W rozdziale zamieszczona jest również przejrzysta mapa całego obszaru, o którym mówi niniejszy plan.

Mapa dostępna jest też na stronie www.havochvatten.se/havsplanering

Mapa 1. Przejrzysta mapa Morza Bałtyckiego z powiększeniem cieśniny Öresund

Niniejszy plan dotyczy użytkowania wszystkich przestrzeni – samego morza, przestrzeni nad jego powierzchnią, dna morskiego i znajdujących się pod nim warstw ziemi.

Powyższa mapa została sporządzona w skali przybliżonej między 1:700 000 a 1:1 000 000.

Najbardziej odpowiednie sposoby użytkowania

Pokazane na mapie sposoby użytkowania są według naszej oceny najbardziej odpowiednie i dlatego powinny mieć pierwszeństwo w stosunku do pozostałych. W związku z tym pozostałe sposoby użytkowania obecne w danym obszarze powinny się przystosować do warunków i potrzeb tych sposobów, które mają tam pierwszeństwo.

W przypadku wielu obszarów istnieje kilka najbardziej odpowiednich sposobów użytkowania. Wszystkie z nich mają w jednakowym stopniu pierwszeństwo nad pozostałymi sposobami użytkowania. W obszarach, gdzie istnieje kilka najbardziej odpowiednich sposobów użytkowania możliwa jest według naszej oceny ich koegzystencja. Dla sposobów użytkowania, które mogą ze sobą koegzystować może jednak zachodzić potrzeba przystosowania się do siebie nawzajem. Dopuszczenie koegzystencji różnych sposobów użytkowania oznacza, że w przypadku, gdy jeden z tych sposobów jest związany z interesem narodowym dokonano wstępnej oceny ryzyka, z której wynika, że nie zachodzi prawdopodobieństwo jawnej szkody dla tych interesów.

Sposoby użytkowania zaznaczone są na mapie następująco:

- Litera pośrodku obszaru obramowanego liniami oznacza jeden z czterech sposobów użytkowania: produkcję energii, siły zbrojne, użytkowanie ogólne, bogate środowisko naturalne. Każdy obszar oznaczony jest numerem, np. Ö200.
- Pozostałe sposoby użytkowania zaznaczone są na mapie własnymi symbolami.

W całym obszarze pokazanym na mapie obowiązuje reguła, że:

- kładzenie, eksploatacja i konserwacja wszelkiego rodzaju kabli (sieciowych, telekomunikacyjnych, energetycznych), rurociągów i gazociągów powinny być możliwe w odpowiednich miejscach.

Poniżej następuje opis poszczególnych sposobów użytkowania. Zawiera on głównie informacje istotne dla danego sektora i na które inne sposoby użytkowania nie powinny mieć negatywnego wpływu.

Obszary atrakcyjne dla życia ludzi

Obszar odpowiedni dla rekreacji, kultury, natury i turystyki.

Obszary atrakcyjne dla życia ludzi charakteryzują się dobrymi warunkami dla różnorodnych zajęć na wolnym powietrzu oraz organizacji zdarzeń związanych z naturą i kulturą. Powinny one być łatwo dostępne dla ogółu, tzn. przy pomocy ogólnodostępnych środków komunikacji. Obszary o cennych walorach przyrodniczych i kulturalnych należy zachować dla teraźniejszych i przyszłych pokoleń. Użytkowanie tych obszarów powinno być zgodne z interesem narodowym, co gwarantuje Kodeks Ochrony Środowiska.

E

Produkcja energii

Obszar odpowiedni dla produkcji energii.

Produkcję energii przy pomocy turbin wiatrowych umożliwiają takie cechy charakterystyczne obszaru, jak wielkość, głębokość i warunki wiatrowe. Duże znaczenie ma także stabilność dna morskiego, która odgrywa rolę przy instalacji turbin wiatrowych. Obszar ten powinien być również łatwo dostępny dla statków w celu budowy, eksploatacji i konserwacji. Dla dystrybucji i przesyłu energii elektrycznej istotny jest również dostęp do odpowiednich instalacji na lądzie.

F

Siły zbrojne

Obszar odpowiedni dla działań wojskowych.

Obszar przeznaczony dla sił zbrojnych może obejmować różne obiekty i rodzaje działalności, takie jak wojskowe poligony i strzelnice oraz obszary w ich bezpośrednim sąsiedztwie (obszary oddziaływania).

G

Użytkowanie ogólne

Obszar odpowiedni dla ogólnego użytkowania.

Obszar sklasyfikowany jako obszar ogólnego użytkowania oznacza, że dla tego obszaru nie podano konkretnego sposobu użytkowania. Jeżeli obszar ogólnego użytkowania zazębia się z obszarem żeglugi morskiej, rybołówstwa komercyjnego lub obszarem atrakcyjnym dla życia ludzi, właśnie te sposoby użytkowania mają pierwszeństwo nad innymi.

N

Bogate środowisko naturalne

Obszar chroniony ze względu na cenne walory przyrodnicze.

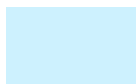
Cechą charakterystyczną takich obszarów są żywotne ekosystemy i dobre warunki rozwoju dla różnych gatunków i rodzajów flory i fauny, ich rozmnażania oraz zdolności długotrwałego przeżycia.

Wydobycie piasku

Obszar odpowiedni do wydobycia piasku.

W tym przypadku ważne są materiały, z których zbudowane jest dno morskie; wydobyty piasek i żwir można wykorzystać jako materiał budowlany, wypełniający lub na refulację plaży. Obszar powinien być łatwo dostępny dla statków, które służą do wydobywania piasku.

Żegluga morska

Obszar odpowiedni dla żeglugi morskiej.

Żegluga morska musi mieć możliwość poruszania się po morzu z jednego portu do drugiego w bezpieczny i zrównoważony sposób. Żegluga korzysta zazwyczaj z wytyczonych tras, które zapewniają wystarczającą głębokość i pole manewru. Na wąskich i bardzo ruchliwych obszarach trasy żeglugowe podzielone są na tory wodne. W ważnych obszarach żeglugowych dostępne są również miejsca na zakotwiczenie.

Obszar badany pod względem żeglugi morskiej

Prowadzone są badania w celu ustalenia, czy żegluga morska jest najbardziej odpowiednim sposobem użytkowania tego obszaru morskiego.

Rybołówstwo komercyjne

Obszar odpowiedni dla rybołówstwa komercyjnego.

Żeby można było prowadzić zrównoważone rybołówstwo statkom rybołówstwa komercyjnego trzeba zapewnić dostęp do stref połowów i portów.

Obszary szczególnej uwagi

f – obszar szczególnej uwagi ze względu na działalność wojskową

Wszyscy użytkownicy korzystający z tego obszaru mają obowiązek brać po uwagę interesy sił zbrojnych.

Na obszarach oznakowanych literami Gf istnieją ograniczenia dotyczące wysokich obiektów ze względu na możliwość lotniczych ćwiczeń wojskowych.

W obszarach oznaczonych literami Ef stawianie stałych instalacji związanych z produkcją energii jest dozwolone z punktu widzenia sił zbrojnych, ale nie zawsze i nie we wszystkich częściach tego obszaru.

Branie pod uwagę interesów sił zbrojnych może oznaczać m.in. dopasowanie lokalizacji i kształtu parku wiatrowego do wymogów tego sektora. Reguła ta dotyczy również innych rodzajów stałych instalacji i innych sposobów użytkowania.

Branie pod uwagę interesów sił zbrojnych może także oznaczać dopasowanie kształtu kilku parków wiatrowych, jeśli istnieje obawa, że taka grupa mogłaby mieć niepożądany wpływ na interesy obronne. Należy również brać pod uwagę ryzyko łącznego, kumulacyjnego wpływu na działalność wojskową. Oznacza to, że rozbudowa jednego parku wiatrowego może mieć negatywny wpływ na możliwość wykorzystania innego obszaru, zaznaczonego w planie literą E, na produkcję energii.

n – obszar szczególnej uwagi dla środowiska naturalnego

Wszyscy użytkownicy korzystający z tego obszaru mają obowiązek brać pod uwagę jego cenne walory przyrodnicze, według poniższej tabeli.

Numer obszaru	Cenne walory przyrodnicze
Ö202	Rafy, szczególnie ważny obszar dla ssaków i klimatyczne schronienie dla niebieskich małży.
Ö211	Rafy, obszar lęgowy i siedlisko ssaków.
Ö233	Klimatyczne schronienie dla niebieskich małży.
Ö240	Rafy, obszar lęgowy i siedlisko ssaków i ptaków, mające szczególnie mały wpływ na środowisko.
Ö243	Rafy, obszar lęgowy i siedlisko ssaków i ptaków, mające szczególnie mały wpływ na środowisko.
Ö247	Rafy, obszar lęgowy i siedlisko ssaków.
Ö248	Rafy, obszar lęgowy i siedlisko ssaków i ptaków; klimatyczne schronienie dla niebieskich małży.
Ö249	Obszar lęgowy i siedlisko ssaków, mające szczególnie duży wpływ na środowisko.
Ö261	Obszar lęgowy i siedlisko ssaków.
Ö262	Rafy, obszar lęgowy i siedlisko ssaków; klimatyczne schronienie dla niebieskich małży.
Ö266	Rafy i miękkie dno, obszar lęgowy i siedlisko ptaków; klimatyczne schronienie dla niebieskich małży i śledzi.
Ö269	Rafy i miękkie dno, obszar lęgowy i siedlisko ptaków; klimatyczne schronienie dla niebieskich małży i morskich śledzi, obszar tarcia śledzi.
Ö280	Obszar lęgowy i siedlisko ptaków, mające szczególnie mały wpływ na środowisko.
Ö281	Rafy, obszar lęgowy i siedlisko ssaków i ptaków.

Ö289	Rafy i miękkie dno, obszar lęgowy i siedlisko ssaków, mające szczególnie duży wpływ na środowisko.
Ö293	Obszar lęgowy i siedlisko ssaków.
Ö295	Rafy, obszar lęgowy mający szczególnie duży wpływ na środowisko.

Koegzystencja

Celem niniejszego planu jest propagowanie koegzystencji różnych działalności i sposobów użytkowania. Podane w poniższych trzech akapitach przykłady mają na celu zilustrowanie sposobu, w jaki koegzystencja może funkcjonować oraz wyjaśnienie stanowiska, jakie zajmuje niniejszy plan w stosunku do koegzystencji różnych sposobów użytkowania.

Na mapie koegzystencja pokazana jest poprzez częściowo nakładające się na siebie oznakowania różnych sposobów użytkowania. Obszar oznakowany pewnym kolorem może na przykład pokrywać się z pewną literą albo na tym samym obszarze może być naniesionych kilka liter.

Koegzystencja, która wymaga dopasowania w pewnym stopniu

Obszary atrakcyjne dla życia ludzi, siły zbrojne, rybołówstwo komercyjne i żegluga morska

W wielu przypadkach powyższe sposoby użytkowania mogą ze sobą koegzystować bez większych problemów – a czasami koegzystencja ta ma efekt synergiczny. Dlatego sposoby użytkowania pokrywają się w wielu obszarach. Przykładowo żegluga morska i rybołówstwo komercyjne ze sprzętem ruchomym mogą często współegzystować na tym samym obszarze. Innym przykładem jest żegluga morska i siły zbrojne. Może się zdarzyć, że ruch statków, nawet tych rybołowiec, będzie zawieszony w momencie, gdy na danym obszarze odbywają się ćwiczenia wojskowe, ale poza tym może tam przebiegać bez ograniczeń. Zarówno rybołówstwo komercyjne jak i żegluga morska są często częścią tego samego obszaru, który jest atrakcyjny dla życia ludzi, np. tam, gdzie rybołówstwo było źródłem rozwoju wybrzeża, oraz tam, gdzie żegluga morska potrzebna jest dla rozwoju turystyki.

Produkcja energii i obszary o cennych walorach przyrodniczych

Przykładem koegzystencji mającej efekt synergiczny jest park wiatrowy na morzu, który funkcjonuje jak sztuczne rafy zapewniające rybom osłonięte obszary żerowania.

Siły zbrojne i obszary o cennych walorach przyrodniczych

W wielu przypadkach obszary wykorzystywane przez siły zbrojne pokrywają się z obszarami o cennych walorach przyrodniczych. W niektórych obszarach walory te dotyczą dna morskiego i w związku z tym działalność wojskowa i ruch żeglugowy mogą przebiegać na powierzchni morza bez zakłóceń. W innych obszarach działalność wojskową trzeba dopasować w taki sposób, żeby nie przynosiła ona szkody wartościowemu środowisku naturalnemu.

Koegzystencja, która wymaga dopasowania w większym stopniu

Rybołówstwo komercyjne, żegluga morska, siły zbrojne, produkcja energii i obszary o cennych walorach przyrodniczych

Większość obszarów o cennych walorach przyrodniczych jest objęta ochroną, na przykład projektem Natura 2000 albo taka ochrona jest w planie. Oznacza to, że zasady ochrony środowiska naturalnego wyznaczają ramy dla działalności prowadzonych w tych obszarach. W przypadku obszarów, które już dzisiaj są pod ochroną istniejące ustawodawstwo jest gwarancją tego, że wartościowe zasoby natury nie zostaną zniszczone.

W pozostałych przypadkach może zająć potrzeba podjęcia odpowiednich kroków mających na celu ochronę tych obszarów, za co odpowiedzialne są właściwe organy i/lub podmioty prowadzące tam działalność. Być może pewnego rodzaju działalność trzeba będzie ograniczyć w takim zakresie, żeby mogła koegzystować z obszarem o cennych walorach przyrodniczych.

Oto kilka przykładów takich restrykcji:

- Pewien sposób połowu powoduje przyłów chronionych gatunków i dlatego powinien zostać ograniczony albo niedozwolony w danym miejscu.
- Ruch statków powoduje turbulencje na płytkich odcinkach i dlatego powinien przebiegać tam z ograniczoną prędkością albo powinien zostać przeniesiony w inne wystarczająco głębokie miejsce.
- Ćwiczenia wojskowe obejmujące wysadzanie przynoszą szkodę obszarom o cennych walorach przyrodniczych i dlatego nie powinny tam mieć miejsca.

Obszary atrakcyjne dla życia ludzi

Turbiny wiatrowe zmieniają krajobraz i dlatego umieszczanie ich blisko wybrzeża, gdzie mogą mieć negatywny wpływ na obszary o cennych walorach przyrodniczych i kulturalnych nie zawsze jest pożądane. Park wiatrowy może mieć nawet wpływ na faktyczną albo odczuwaną dostępność takich zajęć jak rekreacyjne rybołówstwo i rekreacyjna żegluga. Ocena skutków, jakie ewentualny park wiatrowy będzie miał dla krajobrazu i dostępności zajęć rekreacyjnych oraz związanych z tym koniecznych zmian powinna mieć miejsce z perspektywy lokalnej.

Kilka rodzajów działalności prowadzonej na morzu niesie ze sobą ryzyko uszkodzenia znajdujących się na dnie zabytków kultury, co może mieć miejsce zarówno w przypadku prac budowlanych i instalacyjnych, jak i trałowania lub ćwiczeń wojskowych. Dlatego musimy wiedzieć więcej na temat tego, gdzie znajdują się takie zabytki i jakie kroki należałoby podjąć na różnych szczeblach administracyjnych, żeby je chronić.

Koegzystencja, która wymaga dopasowania w dużym stopniu lub w ogóle nie jest możliwa

Niektóre sposoby użytkowania są w stosunku do siebie konkurencyjne i ich koegzystencja nie jest możliwa. Dlatego nie mogą one istnieć na tym samym obszarze. Pierwszeństwo ma ten sposób użytkowania, który według naszej oceny jest dla danego obszaru najbardziej odpowiedni.

Produkcja energii i rybołówstwo komercyjne

Przykładem koegzystencji, która wymaga dopasowania w dużym stopniu jest produkcja energii i rybołówstwo komercyjne. W tym przypadku może chodzić o zaniechanie pewnego rodzaju połowów albo konieczność dopasowania projektu elektrowni. W innych przypadkach może się okazać, że powyższe sposoby użytkowania nie mogą ze sobą koegzystować, ponieważ na przykład obecność stałych instalacji uniemożliwia prowadzenie w tym obszarze rybołówstwa.

Produkcja energii i żegluga morska

Obecność parku wiatrowego wyklucza na tym obszarze działalność żeglugi morskiej. Z tego powodu nie zaleca się zazwyczaj żeglugi morskiej na obszarach, gdzie ma miejsce produkcja energii.

Produkcja energii i obszary o cennych walorach przyrodniczych

Produkcja energii nie jest dopuszczana na obszarach, których walory przyrodnicze są tak cenne, że istnieją poważne obawy co do tego, czy instalacja parku wiatrowego mogłaby mieć miejsce bez szkody dla tegoż środowiska lub nie utrudniałaby jego zachowania.

Produkcja energii i siły zbrojne

Obecność parków wiatrowych utrudnia przeprowadzanie ćwiczeń wojskowych. Dlatego produkcja energii nie jest zazwyczaj dopuszczana na obszarach, które są wykorzystywane przez siły zbrojne.

Parki wiatrowe i inne wysokie obiekty mogą mieć negatywny wpływ na narodowe interesy obronne. W niektórych przypadkach bliższe informacje na ten temat są objęte tajemnicą i z tego powodu nie mogą być podane do wiadomości publicznej.

Być może w przyszłości warunki zmienią się na tyle, że produkcja energii i obrona będą mogły współegzystować w tych obszarach, w których dzisiaj nie jest to możliwe. Może to nastąpić dzięki rozwojowi technicznemu, który ma miejsce zarówno w branży energetycznej jak i wojskowej.

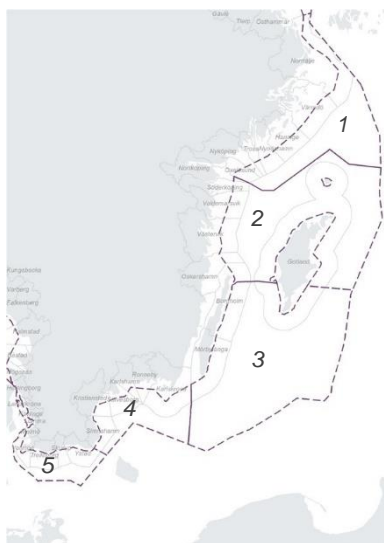
Rozdz. 5 Obszary morskie

Wstęp do rozdziału przedstawia ogólne zarysy Planu dla Morza Bałtyckiego. Następnie dla każdego obszaru morskiego podane są bardziej szczegółowe informacje i opinie, włącznie z mapą w skali 1:1 000 000 (jeden do miliona). W tabelach wyszczególnione są obszary, w których koegzystencja wymaga dużego dopasowania, a dla każdego z nich sposoby użytkowania, które mają tam pierwszeństwo; poza tym wyszczególnia się też obszary, które są badane pod względem preferowanego sposobu użytkowania.

Mapa została sporządzona w skali przybliżonej między 1:700 000 a 1:1 000 000.

Szwedzkie wody terytorialne na Morzu Bałtyckim podzielone są na pięć obszarów:

1. Północną część Morza Bałtyckiego i cieśninę Kvarken Południowy
2. Środkową część Morza Bałtyckiego
3. Południowo-wschodnią część Morza Bałtyckiego
4. Południową część Morza Bałtyckiego
5. Południowo-zachodnią część Morza Bałtyckiego i cieśninę Öresund

5.1 Ogólne zarysy Planu dla Morza Bałtyckiego

Atrakcyjne i wartościowe, z dobrymi widokami na przyszłość

Szwedzka część Morza Bałtyckiego zawiera zarówno obszary atrakcyjne dla życia ludzi, jak i obszary o cennych walorach przyrodniczych. Wybrzeże i wysepki archipelagu są ulubionymi miejscami wypoczynku i rekreacji, a także miejscami, gdzie na lądzie i w morzu można znaleźć wiele zabytków kultury.

Rybołówstwo komercyjne prowadzone jest na szeroką skalę, zarówno przez duże, jak i małe przedsiębiorstwa. Morze Bałtyckie odgrywa kluczową rolę w

międzynarodowym handlu i z tej przyczyny jest jednym z najbardziej ruchliwych szlaków wodnych na świecie. Morze Bałtyckie ma również wielką wagę dla narodowych interesów obronnych Szwecji - wiele obszarów wykorzystywanych jest do ćwiczeń wojskowych. Kilka obszarów nadaje się do wydobywania piasku i ogólnie rzecz biorąc Morze Bałtyckie posiada dobre warunki do produkcji energii odnawialnej za pomocą parków wiatrowych.

Mimo dobrych warunków dla wielu sposobów użytkowania, stan środowiska naturalnego w Morzu Bałtyckim wymaga nadal wielu wysiłków, żeby zapewnić mu pożądaną jakość.

Wiele sposobów użytkowania zgodnie funkcjonuje na tym samym obszarze, tzn. może ze sobą współegzystować. Taka koegzystencja jest często odgórnie uregulowana. Może tutaj na przykład chodzić o zawieszenie pewnej działalności na czas ćwiczeń wojskowych albo o przepisy dotyczące sposobu, w jaki statkom rybackim wolno przepływać przez tory wodne żeglugi morskiej.

Rywalizacja o przestrzeń

Na niektórych obszarach geograficznych różne sposoby użytkowania rywalizują ze sobą. Wiele obszarów nie nadaje się na przykład na produkcję energii wiatrowej ze względu na narodowe interesy obronne i cenne walory przyrodnicze. Jednocześnie Szwecja dąży do tego, żeby osiągnąć wyznaczony cel narodowy zakładający 100 procent produkcji energii odnawialnej w 2040 r. Dlatego poszukuje się coraz to nowych obszarów nadających się do produkcji energii wiatrowej. Poszukiwanie nowych obszarów do produkcji energii opiera się na całościowej ocenie sposobu, w który niniejszy plan może najlepiej przyczynić się do osiągnięcia celu związanego z produkcją energii, bez narażania innych celów.

Wydobycie piasku odgrywa m.in. ważną rolę w przeciwdziałaniu zmianom klimatycznym. Dlatego niniejszy plan przeznacza na wydobycie piasku trzy obszary. Jeden z nich to obszar będący częścią projektu Natura 2000, co oznacza, że zezwolenie na wydobycie piasku może zostać wydane tylko wtedy, gdy działalność ta nie przyniesie szkody chronionym gatunkom i nie zakłóci chronionych ekosystemów.

Środowisko naturalne dla rybołówstwa, rekreacji i przyszłych pokoleń

Na szwedzkich wodach terytorialnych istnieją duże obszary o cennych walorach przyrodniczych, a kilka z nich to rezerваты przyrody lub obszary będące częścią projektu Natura 2000, sklasyfikowane w niniejszym planie jako obszary o bogatym środowisku naturalnym. Oprócz tego istnieją obszary szczególnej uwagi dla środowiska naturalnego, na których inne sposoby użytkowania muszą dopasować swoją działalność do wymagań środowiskowych. Chodzi tutaj m.in. o siedliska i obszary lęgowe, które jednocześnie mają duże znaczenie dla rybołówstwa komercyjnego. Część tych obszarów jest przeznaczona na schronienia klimatyczne, tzn. miejsca które wymagają szczególnej ochrony, żeby umożliwić zachowanie zagrożonych przez zmiany klimatyczne gatunków flory i fauny.

Rybołówstwo komercyjne sprawdzi swoją działalność na bardzo dużych obszarach, a obszary połowów zmieniają się w czasie. Dlatego powierzchnia

obszarów przeznaczonych na rybołówstwo komercyjne została w niniejszym planie rozszerzona.

Wyciek oleju ze statków żeglugi morskiej na południe od Gotlandii ma negatywny wpływ na populację kaczek długoogonkowych w tym obszarze. Jednym z wielu rozwiązań tego problemu może być zmiana tras żeglugi. Wprowadzenie ewentualnych zmian w jednej z części systemu żeglugi morskiej jest sprawą skomplikowaną i może mieć negatywne skutki dla innych części. Problemy te wymagają ponownego zbadania i dlatego w niniejszym planie obszary na północ, wschód i południe od Gotlandii sklasyfikowane zostały jako obszary badane pod względem żeglugi morskiej. Na populację kaczek długoogonkowych negatywny wpływ ma również produkcja energii wiatrowej. Fakt ten wzięto pod uwagę przy całościowej ocenie energii wiatrowej w niniejszym planie.

5.2 Północna część Morza Bałtyckiego i cieśnina Kvarken Południowy

W północnej części Morza Bałtyckiego leży zewnętrzna część sztokholmskiego archipelagu, który posiada cenne walory kulturowe, rekreacyjne i przyrodnicze. Razem z cieśniną Kvarken Południowy, archipelagiem Wysp Alandzkich i zachodnim wybrzeżem Finlandii tworzy on unikalny na świecie pas płytkich archipelagów.

Nasza opinia

Połączenie morskie z głębią kraju i Zatoką Botnicką

Wąski obszar wodny cieśniny Kvarken Południowy stanowi pasaż między północną częścią Morza Bałtyckiego i Morzem Botnickim. Bezpieczeństwo żeglugi morskiej zapewnia system torów wodnych, na które podzielone są trasy żeglugowe. Połowa tych tras leży na wodach terytorialnych Szwecji, a połowa na wodach terytorialnych Finlandii.

Trasy żeglugowe łączące jezioro Mälaren przez kanał Södertälje ze Sztokholmem, trasa do portu Oxelösund i nowy duży port, który buduje się w gminie Nynäshamn mają również dużą wagę dla żeglugi morskiej w tym obszarze.

Wokół Gotlandii, w środkowej i południowo-wschodniej części Morza Bałtyckiego leżą obszary badane pod względem żeglugi morskiej, opisane w punktach 5.3 i 5.4. Ewentualne przyszłe zmiany tras żeglugowych w tych obszarach mogą mieć nawet wpływ na wybór tras żeglugowych w północnej części Morza Bałtyckiego, co również powinno zostać dokładniej zbadane.

Produkcja energii i siły zbrojne rywalizują o przestrzeń

W północnej części Morza Bałtyckiego panują dobre warunki do produkcji energii, która jest bardzo potrzebna ze względu na wysokie zużycie w regionie Mälardalen. Obszary te charakteryzują się dobrymi warunkami wiatrowymi i

odpowiednią głębokością dna morskiego, co umożliwia budowę morskich parków wiatrowych. Widać to na mapie, gdzie na otwartym morzu w okolicy latarni morskiej Svenska Björn zaznaczony jest obszar przeznaczony na produkcję energii (Ö205).

Podobny, większy obszar przeznaczony na produkcję energii zaznaczono na otwartym morzu na północny-wschód od stacji Kopparstenarna i wyspy Gotska Sandön oraz na wschód od wyspy Utö (Ö208). Ocenia się, że głębokość dna morskiego pozwoli na montaż pływających turbin wiatrowych, technologii, która w przeciwieństwie do turbin stacjonarnych jest w Szwecji dopiero sprawą przyszłości.

Północna część Morza Bałtyckiego i cieśnina Kvarken Południowy odgrywają kluczową rolę w systemie obrony narodowej. W gminie Norrtälje, niedaleko cieśniny Kvarken Południowy leży strzelnica Vaddö, a jej obszar oddziaływania rozpościera się aż na otwarte morze. W południowej części archipelagu sztokholmskiego leży strzelnica Utö oraz morski poligon wojskowy Nättarö, który rozciąga się od wybrzeża przez wody terytorialne aż po szwedzką strefę ekonomiczną gmin Värmdö, Haninge i Nynäshamn. Obszary te zaznaczone są na mapie symbolem sił zbrojnych. Pokrywające się z nimi obszary o wysokich walorach przyrodniczych oznakowane są symbolem bogatego środowiska naturalnego. Mapa nie pokazuje wszystkich obszarów związanych z interesem obrony narodowej, patrz punkt 6.3 pt. Siły zbrojne.

Sposób użytkowania związany z produkcją energii wiatrowej nie może według naszej oceny współlegzystować w tych obszarach z interesem obrony narodowej, który w tym przypadku ma pierwszeństwo.

Sposoby użytkowania, które mają pierwszeństwo	Obszar
W tych obszarach Szwecja rości sobie prawo do produkcji energii wiatrowej (w całości lub w części): Svenska Björn, Almagrundet, Söder Landsort, Söderköping /Norrköping /Oxelösund /Nyköping oraz Nyköping /Trosa /Nynäshamn. Interes Szwecji dotyczący obrony narodowej ma w tych obszarach pierwszeństwo nad interesem związanym z produkcją energii.	Ö203-204, Ö209-212
Produkcja energii i rybołówstwo komercyjne mają w tym obszarze zasadnicze znaczenie. Przy projektowaniu i rozbudowie ewentualnych elektrowni wiatrowych należy uwzględnić potrzeby rybołówstwa komercyjnego i związaną z tym konieczność dostępu do tego obszaru.	Ö208

Większa część interesu Szwecji dotyczącego rybołówstwa komercyjnego w tym obszarze (obszar połowów) nie została zaspokojona. Dokonano oceny roszczenia związanego z rybołówstwem komercyjnym (75 % całkowitej wartości połowów). Okazuje się, że w okresie 2003-2015 te części obszaru, które nie zaspokajają interesów rybołówstwa wykazują niskie albo zerowe wartości połowów. Metoda oceny i dalsza praca nad tym zagadnieniem została opisana dalej w punkcie 6.8 Rybołówstwo komercyjne.

Ö211

Obszary o cennych walorach wybrzeża i archipelagu i wysokim potencjale rekreacyjnym

Obszary o cennych walorach wybrzeża i archipelagu leżą wzdłuż całej linii brzegowej, a w morzu leży wiele zatopionych wraków. Zajęcia na świeżym powietrzu i żegluga rekreacyjna uprawiane są na szeroką skalę w północnej części Morza Bałtyckiego i cieśninie Kvarken Południowy i dlatego niniejszy plan klasyfikuje obszar wybrzeża jako obszar atrakcyjny dla życia ludzi. Ruch żeglugi rekreacyjnej odbywa się w kierunku północnym do Zatoki Botnickiej i z powrotem, południowym do archipelagów Gryt i Sankt Anna, na Gotlandię i przez Morze Alandzkie. Archipelag Sztokholmski ze swoimi wieloma naturalnymi portami oraz portami dla żaglówek i motorówek, jest jednym z najpopularniejszych archipelagów w Szwecji.

Wzdłuż wybrzeży całego tego obszaru, zewnętrznej części Archipelagu Sztokholmskiego oraz wybrzeży i archipelagu Södermanland leżą wielkie obszary o cennych walorach przyrodniczych, które w niniejszym planie sklasyfikowane są jako bogate środowiska naturalne. Na północ od wysp Svenska Högarne znajduje się potencjalne schronienie klimatyczne dla niebieskich małży, jeden z sześciu takich obszarów na Morzu Bałtyckim. W obszarze Ö202 takie schronienia klimatyczne chronione są mocą obszaru szczególnej uwagi dla środowiska naturalnego.

W całej północnej części Morza Bałtyckiego, od gminy Värmdö w kierunku południowym oraz na mniejszym obszarze w cieśninie Kvarken Południowy prowadzi się połowy pelagiczne, które obejmują łowienie na pełnym morzu śledzia/śledzia bałtyckiego oraz szprota. Obszary te zostały sklasyfikowane w niniejszym planie jako obszary rybołówstwa komercyjnego.

5.3 Środkowa część Morza Bałtyckiego

W środkowej części Morza Bałtyckiego leży zewnętrzna część archipelagów Gryt i Sankt Anna, północna część wyspy Öland oraz Gotlandia. Obszary te posiadają cenne walory przyrodnicze, rekreacyjne i kulturalne. Znaczna część ruchu żeglugowego na Morzu Bałtyckim przepływa przez ten obszar w drodze do zatok Botnickiej i Fińskiej i z powrotem.

Nasza opinia

Duża liczba tras żeglugowych i pasaż przez Salvorev

Na wybrzeżu środkowej części Morza Bałtyckiego leży wiele ważnych portów. Ruch żeglugowy między portami lądowymi, na Gotlandię i dalej na północ lub południe, zarówno do szwedzkich jak i zagranicznych portów ma duże znaczenie. Dlatego wiele obszarów w środkowej części Morza Bałtyckiego oznakowanych jest symbolem żeglugi morskiej.

Ruch żeglugowy, który odbywa się dzisiaj przez Salvorev, między wyspami Fårö i Gotska Sandön, przepływa przez obszar o unikalnych walorach przyrodniczych, będący m.in. siedliskiem kaczek długoogonkowych, gatunku figurującego na czerwonej liście. Z badań wynika, że wyciek oleju ze statków ma negatywny wpływ na populację kaczek długoogonkowych. Wpływ ruchu żeglugowego na środowisko naturalne w obszarze Salvorev należy poddać bardziej szczegółowym badaniom i dlatego oznakowano go jako obszar badany pod względem żeglugi morskiej. Trasy żeglugowe po wschodniej stronie Gotlandii oraz do miasta Slite są również częścią obszaru badanego pod względem żeglugi morskiej, co może mieć wpływ na wybór tras żeglugowych w środkowej części Morza Bałtyckiego. Więcej na ten temat przeczytasz w punkcie 5.4 Południowo-wschodnia część Morza Bałtyckiego.

Obszary badane	Obszar
Obszar badany pod względem żeglugi morskiej. Patrz: powyższy tekst pt. Nasza opinia.	Ö226, Ö229-232
Obszar badany pod względem żeglugi morskiej. Patrz: w tabeli zamieszczonej w punkcie 5.4 Południowo-wschodnia część Morza Bałtyckiego.	Ö232-233 (oraz Ö242-245 w południowo-wschodniej części Morza Bałtyckiego)

Obszary działalności wojskowej o cennych walorach przyrodniczych

Wzdłuż wybrzeży środkowej części Morza Bałtyckiego rozciągają się obszary o cennych walorach przyrodniczych. Chodzi tutaj głównie o okolice Salvorev, obszar wokół północnego przylądka wyspy Öland oraz archipelag Östergötland. Obszary te chronione są dzięki klasyfikacji jako bogate środowiska naturalne. Obszar na wschód od Gotlandii zwany Klints bank jest potencjalnym schronieniem klimatycznym dla niebieskich małży, co wszystkie obecne tam sposoby użytkowania powinny brać pod uwagę (Ö233).

Z tego, co widać na naszej mapie w środkowej części Morza Bałtyckiego leży wiele obszarów związanych z działalnością wojskową. Obszar na wodach terytorialnych na południe od Visby oznakowany jest symbolem sił zbrojnych, ponieważ jest częścią obszaru oddziaływania strzelnicy Tofta. Trochę dalej na północ leży morski poligon wojskowy Fårö. Wzdłuż wybrzeża stałego lądu leżą poligony Sandsänkan i Urban, które rozciągają się na wody terytorialne aż po szwedzką strefę ekonomiczną gmin Valdemarsvik, Västervik i Oskarshamn. Wewnątrz należących do sił zbrojnych obszarów

położonych w województwach Östergötland i Kalmar, leżą miejsca o cennych walorach przyrodniczych oznakowane na mapie symbolem bogatego środowiska naturalnego.

Sposoby użytkowania, które mają pierwszeństwo	Obszar
W północnej części tego obszaru Szwecja rości sobie częściowe prawo do produkcji energii wiatrowej w Söderköping /Norrköping /Oxelösund /Nyköping, które to roszczenia nie idą w parze z interesami obrony narodowej, zob. nasza opinia w punkcie 5.2 Północna część Morza Bałtyckiego i cieśnina Kvarken Południowy. Interes Szwecji dotyczący obrony narodowej ma w tych obszarach pierwszeństwo nad interesem związanym z produkcją energii.	Ö220
Szwecja rości sobie prawo do tego obszaru z tytułu obrony narodowej, ale jego zachodnia część, archipelag Östergötland, objęta jest ochroną przyrody; powyższe sposoby użytkowania nie mogą ze sobą współzystawać, ponieważ ćwiczenia wojskowe na tym terenie obejmują wysadzanie. Interes Szwecji dotyczący obrony narodowej ma w tym obszarach pierwszeństwo nad interesem związanym z ochroną przyrody.	Ö221

Szeroko zakrojona rekreacja i intensywne rybołówstwo

Wzdłuż linii brzegowej środkowej części Morza Bałtyckiego rozciągają się obszary o cennych walorach wybrzeża i archipelagu. Zajęcia na świeżym powietrzu i żegluga rekreacyjna są głównymi sposobami użytkowania obszarów na całym wybrzeżu wzdłuż archipelagów Gryt i Sankt Anna aż po północną część wyspy Öland oraz wokół Gotlandii i dlatego na mapie są one oznakowane jako obszary atrakcyjne dla życia ludzi.

Środkowa część Morza Bałtyckiego jest również obszarem intensywnie wykorzystywanym przez rybołówstwo komercyjne. Przeważającym sposobem połowu jest rybołówstwo pelagiczne, które obejmuje łowienie na pełnym morzu śledzia/śledzia bałtyckiego i szprota. Połowy przy pomocy pasywnego sprzętu prowadzone są wzdłuż wybrzeża i na małą skalę. Duża część tego obszaru morskiego oznakowana jest symbolem rybołówstwa komercyjnego.

Sposoby użytkowania, które mają pierwszeństwo	Obszar
Część interesu Szwecji dotyczącego rybołówstwa komercyjnego w tym obszarze (obszar połowów) nie została zaspokojona. Dokonano oceny roszczenia związanego z rybołówstwem komercyjnym (75 % całkowitej wartości połowów). Okazuje się, że w okresie 2003-2015 te części obszaru, które nie zaspokajają interesów rybołówstwa wykazują niskie albo zerowe	Ö222, Ö225- 226

wartości połowów. Metoda oceny i dalsza praca nad tym zagadnieniem została opisana dalej w punkcie 6.8 Rybołówstwo komercyjne.	
Większa część interesu Szwecji dotyczącego rybołówstwa komercyjnego w tym obszarze (obszar połowów) nie została zaspokojona. Dokonano oceny roszczenia związanego z rybołówstwem komercyjnym (75 % całkowitej wartości połowów). Okazuje się, że w okresie 2003-2015 te części obszaru, które nie zaspokajają interesów rybołówstwa wykazują niskie albo zerowe wartości połowów. Metoda oceny i dalsza praca nad tym zagadnieniem została opisana dalej w punkcie 6.8 Rybołówstwo komercyjne.	Ö232, Ö234

5.4 Południowo-wschodnia część Morza Bałtyckiego

W południowo-wschodniej części Morza Bałtyckiego leży największy w Szwecji obszar objęty ochroną środowiska naturalnego. Obszar ten leży na otwartym morzu i obejmuje Ławicę Hoburską, Północną Ławicę Środkową i kawałek Południowej Ławicy Środkowej. Na tym obszarze ochronie podlegają dwa gatunki figurujące na czerwonej liście: morświny i kaczki długooonkowe.

Nasza opinia

Ważna trasa dla szwedzkiej i międzynarodowej żeglugi morskiej

W południowo-wschodniej części Morza Bałtyckiego ruch żeglugowy do szwedzkich i zagranicznych portów odgrywa kluczową rolę. Największy ruch panuje między portami na stałym lądzie i na Gotlandię, a także dalej na północ i południe. Ruch żeglugowy po zachodniej stronie Gotlandii zmierza przede wszystkim do szwedzkich portów, podczas gdy międzynarodowy ruch żeglugowy do Zatoki Fińskiej i z powrotem oraz do krajów bałtyckich przebiega głównie na południe i wschód od Gotlandii. Dlatego wiele obszarów w południowo-wschodniej części Morza Bałtyckiego oznakowanych jest symbolem żeglugi morskiej.

Między Północną Ławicą Środkową i Ławicą Hoburską ruch żeglugowy przebiega dzisiaj przez obszary płytkiej wody o walorach przyrodniczych, które są niezwykle ważne dla zagrożonych gatunków jakimi są morświny i kaczki długooonkowe. Z badań wynika, że wyciek oleju ze statków ma negatywny wpływ na populację kaczek długooonkowych, a hałas powodowany przez ruch żeglugowy zakłóca życie morświnów. W związku z tym z punktu widzenia ochrony przyrody istnieją poważne powody do przeniesienia tras żeglugowych w inne miejsce. Skutki ewentualnego przeniesienia tras żeglugowych zostały zbadane, jeśli chodzi o wzrost zanieczyszczeń, czas trwania podróży i ryzyko wypadków. Problem ten wymaga jednak dalszych badań i dlatego trasy żeglugowe przez Ławicę Hoburską zostały oznakowane symbolem obszaru badanego pod względem żeglugi morskiej. Powyższa trasa żeglugowa biegnie dalej w kierunku środkowej części Morza Bałtyckiego. Dalszych badań wymagają również trasy żeglugowe przez rezerваты natury Salvorev i Kopparstenarna, ze względu na negatywne skutki dla ich cennych walorów przyrodniczych i kulturalnych. Ewentualne zmiany tych tras żeglugowych w przyszłości będą wymagały międzynarodowej współpracy i negocjacji, a tym samym wysokiej jakości dokumentacji.

Powyższe zagadnienia mają pośrednio konsekwencje dla wielu obszarów w południowo-wschodniej i środkowej części Morza Bałtyckiego, ponieważ ewentualne zmiany tras żeglugowych będą miały wpływ na przepływy ruchu żeglugowego na torach położonych na głębokościach między Ławicą Hoburską oraz Północną i Południową Ławicą Środkową, szlakach położonych na zachód i wschód od Gotlandii (Ö226, Ö232-Ö233, Ö241), a nawet na szlakach leżących na wodach państw sąsiednich.

Obszary badane	Obszar
Proponuje się, żeby obecnie istniejący system torów żeglugi między Hoburgen i Ławicą Hoburską sklasyfikować jako obszar badany pod względem żeglugi morskiej. Z wcześniejszych badań wynika, że żegluga morska stanowi znaczne zagrożenie dla gatunków chronionych w tym obszarze. Dalsze badania mają na celu wyznaczenie dla tego obszaru najbardziej odpowiedniego sposobu użytkowania. Badania powinny zostać przeprowadzone na szeroką skalę i naświetlić powyższe zagadnienia zarówno z perspektywy społeczno-ekonomicznej, bezpieczeństwa morskiego jak i ochrony przyrody. Ważne są również aspekty międzynarodowe. Patrz także: powyższy tekst pt. Nasza opinia.	Ö242- Ö245 (oraz Ö232-233 w środkowej części Morza Bałtyckiego)

Ławice na otwartym morzu o unikalnych walorach przyrodniczych

Bardzo duży obszar o unikalnych walorach przyrodniczych rozciąga się pomiędzy południowym przylądkiem Gotlandii koło Hoburgen, przez Ławicę Hoburską aż po Północną i Południową Ławicę Środkową. W wielu częściach tego obszaru negatywny wpływ na środowisko jest niski i w związku z tym można przyjąć, że środowisko morskie jest tam relatywnie nienaruszone. Unikalność walorów przyrodniczych tego obszaru polega na bogactwie dna morskiego, na tym, że jest on miejscem rozmnażania zagrożonych morświnów bałtyckich oraz najważniejszym miejscem zimowania dla figurujących na czerwonej liście kaczek długoogonkowych. Jest to również miejsce żerowania dla edredonów i nurników, strefa tarcia ryb. Ławice tego obszaru morskiego zostały zidentyfikowane jako prawdopodobne schronienia klimatyczne dla wielu gatunków, co oznacza, że obszar ten będzie miał w przyszłości bardzo wysokie znaczenie ekologiczne. Powyższe środowiska i gatunki są chronione dzięki temu, że obszar jest częścią projektu Natura 2000 i w niniejszym planie jest oznakowany symbolem bogatego środowiska naturalnego (Ö245).

Morskie elektrownie wiatrowe, które biorą pod uwagę dobro środowiska naturalnego

W południowo-wschodniej części Morza Bałtyckiego panują dobre warunki do produkcji energii, która jest bardzo potrzebna ze względu na wysokie zużycie w południowej Szwecji. Leżące na otwartym morzu ławice charakteryzują się dobrymi warunkami wiatrowymi i głębokością dna odpowiednią do budowy elektrowni wiatrowych. Na obu ławicach - Północnej Ławicy Środkowej i Południowej Ławicy Środkowej - Szwecja rości sobie prawo do produkcji energii wiatrowej. W fazie przygotowawczej do niniejszego planu Szwedzki Urząd Ochrony Środowiska (Naturvårdsverket) dokonał inwentaryzacji morskich gatunków flory i fauny spotykanych na szwedzkich ławicach morskich. W raporcie tym podkreśla się wagę i apeluje się o to, aby kilka ławic pozostało wyłączonych z eksploatacji. Z ławic leżących w południowo-wschodniej części Morza Bałtyckiego wymienia się w tym kontekście Ławicę Hoburską i północną Ławicę Środkową, które szczególnie powinny zostać wyłączone z jakiegokolwiek eksploatacji oprócz tej, która ma na celu ochronę środowiska naturalnego. Z tej przyczyny Południowa Ławica

Środkowa bardziej nadaje się do produkcji energii niż dwie pozostałe. Na obszarze południowej Ławicy Środkowej planuje się dzisiaj postawienie parku wiatrowego i projekt ten jest właśnie rozpatrywany przez organy rządowe. Szwedzki rząd wyłączył też obszar południowej Ławicy Środkowej z projektu Natura 2000. Z tego powodu niniejszy plan podaje jako sposób użytkowania dla południowej Ławicy Środkowej produkcję energii (Ö248).

Ponieważ południowa Ławica Środkowa pozostaje nadal bardzo ważnym siedliskiem morświnów oraz miejscem zimowania dla ptaków morskich, produkcja energii powinna odbywać się ze szczególną uwagą dla środowiska naturalnego. Ocenia się, że dzięki dopasowaniu np. okresów prac instalacyjnych, poziomu hałasu i lokalizacji turbin wiatrowych, produkcja energii na tym obszarze będzie mogła współegzystować z wrażliwym środowiskiem naturalnym. Ponieważ Polska również planuje budowę elektrowni wiatrowej po swojej stronie południowej Ławicy Środkowej, może zająć potrzeba koordynacji tych projektów, żeby zapobiec negatywnym skutkom dla środowiska naturalnego. Dobra współpraca w tym zakresie może mieć natomiast pozytywny wpływ na efektywną eksploatację tych instalacji.

Sposoby użytkowania, które mają pierwszeństwo albo koegzystencja, która wymaga dużego dopasowania	Obszar
W obszarze Kårehamn Szwecja rości sobie prawo do produkcji energii oraz obrony narodowej. Ocenia się, że powyższe sposoby użytkowania nie mogą ze sobą koegzystować, więc interes Szwecji dotyczący obrony narodowej ma na tym obszarze pierwszeństwo nad interesem związanym z produkcją energii. W części tego obszaru znajduje się od dawna elektrownia wiatrowa. Ocenia się, że ewentualna rozbudowa tej instalacji w przyszłości nie idzie w parze z interesem obrony narodowej. Rozbudowa tej elektrowni jest ograniczona i dlatego na mapie obszar ten nie został oznakowany symbolem produkcji energii.	Ö240-241
Na północnej Ławicy Środkowej leżą dwa obszary, wobec których Szwecja rości sobie prawo do produkcji energii. Ponieważ ławica objęta jest projektem Natura 2000 produkcja energii nie idzie w parze z ochroną przyrody i dlatego ten ostatni sposób użytkowania ma pierwszeństwo w tym obszarze. Ogólnie rzecz biorąc ocenia się, że północna Ławica Środkowa jest mniej odpowiednia na produkcję energii niż pozostałe obszary o tym przeznaczeniu.	Ö245
Według naszej oceny morskie elektrownie wiatrowe mogą współegzystować z bogatym środowiskiem naturalnym na tym obszarze, jeśli dopasują się do jego wymogów. Z całościowej analizy wynika, że centralna część południowej Ławicy Środkowej jest z wielu przyczyn bardziej odpowiednia do produkcji energii niż pozostałe obszary o tym przeznaczeniu. Interes narodowy dotyczący produkcji energii ma na tym obszarze pierwszeństwo w stosunku do interesu ogółu związanego z rybołówstwem komercyjnym.	Ö248

Piękne wybrzeże i wiele obszarów związanych z rybołówstwem

Rybołówstwo komercyjne prowadzone jest na szeroką skalę w południowo-wschodniej części Morza Bałtyckiego, z wyjątkiem ławic morskich. Połowy dorsza mają najczęściej miejsce w południowo-zachodniej części tego obszaru i odbywają się na pełnym morzu za pomocą trałowania, a blisko wybrzeży za pomocą sprzętu pasywnego. Połowy pelagiczne, które dotyczą śledzia (śledzia bałtyckiego) i szprota mają miejsce w wielu częściach otwartego morza, z wyjątkiem ławic morskich. Nieznaczna ilość połowów za pomocą sprzętu pasywnego ma miejsce u wybrzeży Olandii. Rybołówstwo komercyjne jest sposobem użytkowania obecnym w większości obszarów południowo-wschodniej części Morza Bałtyckiego. Szwedzkie jednostki rybołówcze prowadzą swoje połowy również w polskiej strefie ekonomicznej na południe od Ławicy Środkowej.

Na niektórych obszarach południowo-wschodniej części Morza Bałtyckiego uprawiane są na szeroką skalę zajęcia na świeżym powietrzu i żegluga rekreacyjna. Wzdłuż linii brzegowej rozciągają się obszary o cennych walorach wybrzeża i archipelagu. Wybrzeża Olandii i Gotlandii są sklasyfikowane jako obszary atrakcyjne dla życia ludzi.

U wybrzeży Olandii leżą poligony morskie Hanö Północ i Martin. Poligony te rozciągają się od wybrzeża przez morze terytorialne aż po szwedzką strefę ekonomiczną gmin Borgholm i Mörbylånga. Obszary te są oznakowane na mapie symbolem sił zbrojnych (Ö240, Ö241 i Ö247).

Południowa część tego obszaru morskiego może być w przyszłości potencjalnie przeznaczona na składowanie dwutlenku węgla.

Sposoby użytkowania, które mają pierwszeństwo	Obszar
Większa część interesu Szwecji dotyczącego rybołówstwa komercyjnego w tym obszarze (obszar połowów) nie została zaspokojona. Dokonano oceny roszczenia związanego z rybołówstwem komercyjnym (75 % całkowitej wartości połowów). Okazuje się, że w okresie 2003-2015 te części obszaru, które nie zaspokajają interesów rybołówstwa wykazują niskie albo zerowe wartości połowów. Metoda oceny i dalsza praca nad tym zagadnieniem została opisana dalej w punkcie 6.8 Rybołówstwo komercyjne.	Ö240, Ö242-243, Ö245

5.5 Południowa część Morza Bałtyckiego

Południowa część Morza Bałtyckiego jest obszarem, w którym koegzystuje wiele sposobów użytkowania, a także obszarem potencjalnych konfliktów. Rybołówstwo komercyjne, siły zbrojne i żegluga morska mają w tym obszarze ogromne znaczenie. Tutaj też leżą obszary o cennych walorach przyrodniczych i kulturalnych.

Nasza opinia

Ważne trasy międzynarodowej żeglugi morskiej i produkcja energii wiatrowej

Największy ruch żeglugowy na Morzu Bałtyckim panuje w jego południowej części, wzdłuż południowych wybrzeży Szwecji, przy czym od cieśniny Öresund i Gedser między Danią i Niemcami, i przez cieśninę Bornholmską w kierunku Olandii trasy żeglugowe podzielone są na system torów wodnych. W tym miejscu zaczyna się również szlak dla statków płynących przez Morze Bałtyckie na wschód. Ruch żeglugowy odbywa się nie tylko wzdłuż wybrzeża, ale przede wszystkim w kierunku szwedzkich i zagranicznych portów. Dlatego wiele obszarów w tym regionie oznakowanych jest symbolem żeglugi morskiej.

W południowej części Morza Bałtyckiego panują dobre warunki do produkcji energii, która jest bardzo potrzebna ze względu na zużycie prądu w południowej Szwecji. Zarówno samo wybrzeże jak i leżące na otwartym morzu ławice charakteryzują się dobrymi warunkami wiatrowymi i głębokością dna odpowiednią do budowy morskich elektrowni wiatrowych. Produkcja energii jest sposobem użytkowania, który w południowej części Morza Bałtyckiego występuje w obszarach położonych bliżej wybrzeża, w Zatoce Hanö w gminach Kristianstad i Sölvesborg, gdzie projekt budowy elektrowni wiatrowej Taggen otrzymał już zezwolenie (Ö266).

Sposoby użytkowania, które mają pierwszeństwo	Obszar
W tym obszarze planuje się budowę elektrowni wiatrowej Taggen, która uzyskała już zezwolenie. W części obszaru leży ogólnodostępna trasa żeglugowa, a poza tym jest to obszar oddziaływania strzelnicy Ravlunda, która jest częścią narodowych interesów obronnych. Ponieważ projekt budowy elektrowni wiatrowej uzyskał już zezwolenie, produkcja energii ma w tym obszarze pierwszeństwo. Zakłada się, że dostęp do portów Sölvesborg i Kristianstad można zapewnić za pomocą innych tras żeglugowych. Interes narodowy dotyczący produkcji energii ma na tym obszarze pierwszeństwo w stosunku do ogólnego interesu związanego z rybołówstwem komercyjnym.	Ö266

Siły zbrojne i rybołówstwo komercyjne

Siły zbrojne i rybołówstwo komercyjne są najbardziej odpowiednimi sposobami użytkowania w wielu częściach tego obszaru morskiego. W wielu przypadkach niezbędne jest uwzględnienie cennych walorów środowiska naturalnego, a poza tym powyższe sposoby użytkowania muszą także współegzystować z żeglugą morską.

Port marynarki wojennej w Karlskronie jest jedną z największych i najważniejszych baz marynarki wojennej w Szwecji. Obszary oddziaływania strzelnic Ravlunda i Rinkaby rozciągają się na morze u wybrzeży gmin

Simrishamn, Kristianstad i Sölvesborg. Polygon morski Hanö rozciąga się od wybrzeża przez morze terytorialne aż po szwedzką strefę ekonomiczną między gminami Sölvesborg i Mörbylånga. Polygon morski i jego obszary oddziaływania zaznaczone są na mapie symbolem sił zbrojnych.

Południowa część Morza Bałtyckiego jest również obszarem intensywnie wykorzystywanym przez rybołówstwo komercyjne. Połowy dorsza prowadzone są głównie na pełnym morzu za pomocą trałowania, a także bliżej wybrzeży za pomocą sprzętu pasywnego. Połowy pelagiczne śledzia i szprota mają miejsce na pełnym morzu. Połowy innych ryb za pomocą sprzętu pasywnego prowadzone są w zmiennym zakresie wzdłuż wybrzeża i w Zatoce Hanö. Rybołówstwo komercyjne jest sposobem użytkowania obecnym w większości obszarów południowej części Morza Bałtyckiego.

Sposoby użytkowania, które mają pierwszeństwo	Obszar
Większa część interesu Szwecji dotyczącego rybołówstwa komercyjnego w tym obszarze (obszar połowów) nie została zaspokojona. Dokonano oceny roszczenia związanego z rybołówstwem komercyjnym (75 % całkowitej wartości połowów). Okazuje się, że w okresie 2003-2015 te części obszaru, które nie zaspokajają interesów rybołówstwa wykazują niskie albo zerowe wartości połowów. Metoda oceny i dalsza praca nad tym zagadnieniem została opisana dalej w punkcie 6.8 Rybołówstwo komercyjne.	Ö260
W północnej części tego obszaru Szwecja rości sobie prawo do produkcji energii wiatrowej. W tym obszarze Szwecja posiada również interesy obronne. Szwedzki rząd oddalił projekt budowy elektrowni wiatrowej w tym obszarze, ponieważ narodowy interes dotyczący obrony ma tam pierwszeństwo w stosunku do interesu związanego z produkcją energii wiatrowej.	Ö262
Część interesu Szwecji dotyczącego rybołówstwa komercyjnego w tym obszarze (obszar połowów) nie została zaspokojona. Dokonano oceny roszczenia związanego z rybołówstwem komercyjnym (75 % całkowitej wartości połowów). Okazuje się, że w okresie 2003-2015 te części obszaru, które nie zaspokajają interesów rybołówstwa wykazują niskie albo zerowe wartości połowów. Metoda oceny i dalsza praca nad tym zagadnieniem została opisana dalej w punkcie 6.8 Rybołówstwo komercyjne.	Ö247, Ö269

Marynarka wojenna i atrakcyjne obszary rekreacyjne

Zajęcia na świeżym powietrzu i żegluga rekreacyjna odgrywają ważną rolę w południowej części Morza Bałtyckiego i dlatego wiele obszarów wzdłuż wybrzeża jest oznakowanych symbolem obszaru atrakcyjnego dla życia ludzi. Obszary o cennych walorach wybrzeża i archipelagu rozciągają się wzdłuż

linii brzegowej gminy Simrishamn oraz półwyspu Listerlandet, a także w archipelagach województwa Blekinge. Na dnie morza w obszarze miasta Karlskrona leży ogromna ilość wraków.

W Zatoce Hanö i w kilku innych miejscach u wybrzeży województw Skåne i Blekinge zachowały się na dnie morza pozostałości z epoki kamiennej. U ujścia rzeki Verkeån w Haväng archeolodzy morscy wstępnie zbadali i udokumentowali w ostatnich latach znalezisko z epoki kamiennej, co oznacza, że obszar ten powinien w niniejszym planie zostać sklasyfikowany jako obszar szczególnej uwagi (Ö264, Ö269). Zobacz szczegółowy opis w rozdziale pt. „Obszary atrakcyjne dla życia ludzi”, akapit dotyczący zabytków kultury.

Morświny i schronienia klimatyczne - aspekty przyrodnicze, które koniecznie trzeba chronić

W południowej części Morza Bałtyckiego niewiele obszarów podlega ochronie środowiska naturalnego. Dlatego, żeby zapewnić zieloną infrastrukturę, wiele obszarów oznakowano symbolem szczególnej uwagi dla środowiska naturalnego. W Zatoce Hanö, nawet na obszarze poligonu morskiego, żyją m.in. figurujące na czerwonej liście morświny, których populacja w Morzu Bałtyckim jest silnie zagrożona. Na tym obszarze morświny wymagają szczególnej uwagi (Ö262). W północno-zachodnim rogu Zatoki Hanö leży najważniejsze schronienie klimatyczne ze wszystkich obszarów morskich Szwecji, które ze względu na zmiany klimatyczne powinno podlegać ochronie. Obszar ten oznakowany jest symbolem szczególnej uwagi dla środowiska naturalnego (Ö262, Ö266, Ö269).

W pobliżu grupy wysp Utklippan leży obszar szczególnej uwagi dla środowiska naturalnego, chociaż część tego obszaru nadaje się do wydobywania piasku (Ö262).

Koegzystencja, która wymaga dopasowania w dużym stopniu	Obszar
Do północnej części tego obszaru Szwecja rości sobie prawo z tytułu obrony narodowej. Poza tym Szwecja rości sobie w tym obszarze prawo z tytułu ochrony środowiska oraz planuje założenie rezerwatu morskiego. Aktualny plan potwierdza obecność w tym obszarze interesów związanych z ochroną przyrody i obroną narodową, ale zaznacza się, że działalność wojskowa nie powinna mieć negatywnego wpływu na środowisko naturalne. Należy na przykład unikać w tym obszarze przeprowadzania wybuchów podwodnych.	Ö260

5.6 Południowo-zachodnia część Morza Bałtyckiego i cieśnina Öresund

Cieśnina Öresund jest jednym z najintensywniej eksploatowanych obszarów morskich w Szwecji, a jednocześnie posiada cenne walory przyrodnicze. Południowo-zachodnia część Morza Bałtyckiego posiada dobre warunki do

produkcji energii wiatrowej, a zarazem jest siedliskiem morświnów, fok i ptaków. Duże znaczenie w całym obszarze ma też żegluga morska.

Nasza opinia

Najbardziej ruchliwy obszar Morza Bałtyckiego

Najbardziej ruchliwe trasy żeglugowe na Morzu Bałtyckim przebiegają przez jego południowo-zachodnią część wzdłuż południowych wybrzeży Szwecji; na odcinku od cieśniny Öresund przez Falsterbo w gminie Vellinge oraz przez Gedser między Danią i Niemcami, aż do cieśniny Bornholmskiej trasy te podzielone są na system torów żeglugowych. Ruch żeglugowy odbywa się przede wszystkim w kierunku szwedzkich i zagranicznych portów. Cieśnina Öresund jest jedną z trzech dróg do Morza Bałtyckiego odpowiednich dla dużych statków. Dlatego wiele obszarów w tym regionie oznakowanych jest symbolem żeglugi morskiej.

W obszarze tym panuje również intensywny ruch lotniczy związany z lotniskiem Kastrup. Oprócz mostu Öresund planuje się także budowę dodatkowego stałego połączenia między Helsingborg i Helsingör.

Intensywne rybołówstwo komercyjne i szeroko zakrojona rekreacja

Południowa część Morza Bałtyckiego i cieśnina Öresund są obszarami intensywnie wykorzystywanymi przez rybołówstwo komercyjne. Połowy dorsza prowadzone są głównie na pełnym morzu za pomocą trałowania, a także bliżej wybrzeży za pomocą sprzętu pasywnego. Połowy pelagiczne śledzia i szprota mają miejsce na pełnym morzu we wszystkich obszarach. Połowy innych ryb za pomocą sprzętu pasywnego prowadzone są w zmiennym zakresie wzdłuż wybrzeża, a w cieśninie Öresund, gdzie trałowanie jest niedozwolone, połowy m.in. dorsza prowadzone są jedynie za pomocą sprzętu pasywnego. Rybołówstwo komercyjne jest sposobem użytkowania występującym w wielu obszarach południowo-zachodniej części Morza Bałtyckiego, z wyjątkiem trzech obszarów przeznaczonych na produkcję energii.

Obszary o cennych walorach wybrzeża rozciągają się w zachodniej i południowej części województwa Skåne. W cieśninie Öresund mają również miejsce połowy rekreacyjne i turystyczne. Zajęcia na świeżym powietrzu i żegluga rekreacyjna mają wielką wagę w tym obszarze morskim i dlatego wiele obszarów wzdłuż całego wybrzeża oznakowanych jest w niniejszym planie symbolem obszarów atrakcyjnych dla życia ludzi.

Dobre warunki do produkcji energii odnawialnej

W południowo-zachodniej części Morza Bałtyckiego panują dobre warunki do produkcji energii wiatrowej, tzn. dobre warunki wiatrowe i odpowiednia głębokość dna morskiego u wybrzeży i na ławicach umożliwiają umieszczanie stałych turbin wiatrowych, co ma duże znaczenie ze względu na duże zużycie energii elektrycznej w blisko położonych regionach południowej Szwecji. W cieśninie Öresund, w pobliżu mostu Öresund, leży Lillgrund - największy w chwili obecnej morski park wiatrowy Szwecji.

Produkcja energii jest sposobem użytkowania obecnym na obszarach południowo-zachodniej części Morza Bałtyckiego rozciągających się od Kriegers Flak aż po strefy ekonomiczne Niemiec i Danii (Ö285). Projekt elektrowni wiatrowej dla tego obszaru uzyskał już zezwolenie. Także Dania i Niemcy planują budowę elektrowni wiatrowych w powyższym obszarze. Dalej na wschód, na otwartym morzu w pobliżu cieśniny Bornholm i niemieckich wód terytorialnych, leżą dwa inne obszary przeznaczone na produkcję energii (Ö282 i Ö283). We wszystkich trzech obszarach produkcja energii wiatrowej ma pierwszeństwo w stosunku do rybołówstwa. Rybołówstwo na tych obszarach ma mniejsze znaczenie, a produkcja energii jest według naszej oceny bardziej odpowiednim sposobem użytkowania.

W południowej części Morza Bałtyckiego, na terenie gminy Ystad, leży strzelnica Kabusa, której obszar oddziaływania rozciąga się na otwarte morze. Na mapie obszar ten oznakowany jest symbolem sił zbrojnych. Mapa podaje również, że jest to obszar szczególnej uwagi dla środowiska naturalnego.

Sposoby użytkowania, które mają pierwszeństwo albo koegzystencja, która wymaga dużego dopasowania	Obszar
W zachodniej części tego obszaru Szwecja rości sobie prawo do produkcji energii wiatrowej w Trelleborg, Skurup i Ystad. Ocenia się, że produkcja energii wiatrowej nie idzie w parze z interesem obrony narodowej. Interes Szwecji dotyczący obrony narodowej ma w tym obszarze pierwszeństwo nad interesem narodowym związanym z produkcją energii.	Ö267
W tych obszarach produkcja energii wiatrowej ma ogromne znaczenie. Duże znaczenie ma również rybołówstwo komercyjne, ale ocenia się, że produkcja energii jest najbardziej odpowiednim sposobem użytkowania ze względu na położenie i zalety tych obszarów oraz potrzeby Szwecji w zakresie odnawialnej energii wiatrowej produkowanej na morzu.	Ö282-283
Ponieważ budowa elektrowni wiatrowej na Kriegers Flak uzyskała już zezwolenie, interes narodowy dotyczący produkcji energii ma w tej części obszaru pierwszeństwo w stosunku do rybołówstwa komercyjnego. Mniejsza część obszaru pokrywa się z rezerwatem Natura 2000.	Ö285

Obszary o cennych walorach przyrodniczych

W południowo-zachodniej części Morza Bałtyckiego leży wiele obszarów o cennych walorach przyrodniczych i z tego powodu kilka z nich zostało

objętych mianem rezerwatu lub obszaru Natura 2000. Jeden z obszarów projektu Natura 2000, na którym chronione są morświny i foki, rozciąga się na przykład na północ i wschód od Kriegers Flak. W południowej części cieśniny Öresund, u wybrzeży półwyspu Falsterbonäset, ochronie podlegają ptaki i foki. Wokół wyspy Ven w cieśninie Öresund leży obszar Natura 2000 chroniony ze względu na obecność morświnów i podwodne łąki trawy morskiej.

W tym obszarze morskim przeznaczono dwa miejsca na wydobywanie piasku: jeden u wybrzeży Falsterbo, a drugi koło Sandhammaren, na południe od Ystad. Obszar w okolicy Sandhammaren posiada już zezwolenie na wydobywanie piasku. Piasek ten wykorzystywany jest do refulacji plaży. W południowo-zachodniej części tego obszaru morskiego i w cieśninie Öresund leżą obszary odpowiednie na ewentualne składowanie dwutlenku węgla.

Koegzystencja, która wymaga dopasowania w dużym stopniu	Obszar
<p>Wydobycie piasku jest istotnym interesem ogólnym w tym obszarze i ocenia się, że ten sposób użytkowania może współegzystować z bogatym środowiskiem naturalnym, jeśli dopasuje do niego swoją działalność.</p> <p>Obszar ten jest częścią projektu Natura 2000 i dlatego wszelkie sposoby użytkowania mogą mieć miejsce tylko i wyłącznie wtedy, gdy są zgodne z art. 7 §§ 28a-29 Kodeksu Ochrony Środowiska.</p>	Ö284
<p>Wydobycie piasku jest istotnym interesem ogólnym w tym obszarze i ocenia się, że ten sposób użytkowania może współegzystować z bogatym środowiskiem naturalnym, jeśli dopasuje do niego swoją działalność.</p> <p>Południowa część tego obszaru wchodzi w skład projektu Natura 2000 i dlatego wszelkie sposoby użytkowania mogą mieć miejsce tylko i wyłącznie wtedy, gdy są zgodne z art. 7 §§ 28a-29 Kodeksu Ochrony Środowiska.</p> <p>W obszarze tym Szwecja posiada nieznaczny interes dotyczący obrony narodowej w okolicy Falsterbonäset, sklasyfikowany jako pozostały obszar oddziaływania. Ze względu na skalę mapy interes dotyczący obrony narodowej nie został zaznaczony. Interes Szwecji dotyczący obrony narodowej w tym obszarze uważa się za zaspokojony, ponieważ według naszej oceny może on współegzystować ze sposobami użytkowania podanymi w niniejszym planie.</p>	Ö286

Wyciąg z Oceny skutków dla środowiska naturalnego dotyczącej aktualnej propozycji Planu dla Morza Bałtyckiego:

Streszczenie oceny środowiska naturalnego

Przyczyny i cele

Urząd ds. morza i wody (Havs- och vattenmyndigheten) otrzymał od szwedzkiego rządu zadanie sporządzenia planów dla Zatoki Botnickiej, Morza Bałtyckiego i części Morza Północnego leżącej u zachodnich wybrzeży Szwecji.

Do każdego planu sporządzono dodatkowo Ocenę Środowiska Naturalnego i Ocenę Skutków dla Środowiska Naturalnego (OSDŚN). Niniejszy dokument zawiera OSDŚN dotyczącą aktualnej propozycji Planu dla Morza Bałtyckiego. Sporządzone przez Urząd ds. morza i wody dokumenty: propozycja Planu dla Morza Bałtyckiego i Ocena Skutków dla Środowiska Naturalnego stanowią podstawę do narady, która będzie miała miejsce wiosną i latem 2018 r. Niniejszy OSDŚN prezentuje wyniki analizy dla pięciu obszarów morskich: północnej części Morza Bałtyckiego i cieśniny Kvarken Południowy, środkowej części Morza Bałtyckiego, południowo-wschodniej części Morza Bałtyckiego, południowej części Morza Bałtyckiego oraz południowo-zachodniej części Morza Bałtyckiego i cieśniny Öresund.

Celem oceny skutków dla środowiska naturalnego jest integracja aspektów środowiskowych w proces planowania i podejmowania decyzji, co ma zapewnić zrównoważony rozwój (art. 6 § 1 Kodeksu Ochrony Środowiska). Skutki dla środowiska naturalnego w poszczególnych obszarach morskich zostały przeanalizowane i obliczone m.in. przy pomocy metody Symphony, żeby można było dokonać porównania aktualnego planu z alternatywą zerową wyznaczoną na rok 2030. Wyniki metody Symphony przedstawione są w raporcie Urzędu ds. morza i wody z numerem 2018:1.

Jednocześnie z oceną skutków dla środowiska naturalnego dokonano też oceny zrównoważonego rozwoju. Ocena zrównoważonego rozwoju opiera się na trzech aspektach: ekonomicznym, ekologicznym i społecznym. Dzięki tej ocenie możemy spojrzeć na środowisko naturalne z szerszej perspektywy, obejmującej również skutki społeczne i ekonomiczne. Ocena zrównoważonego rozwoju przedstawiona jest w oddzielnym raporcie.

Działalność i rozwój większości sektorów gospodarczych ma wpływ na środowisko naturalne i jego różnorodność biologiczną. Wyniki metody Symphony mówią o tym, że negatywny wpływ na środowisko miały albo mają przede wszystkim emisje szkodliwych substancji pochodzących z działalności na lądzie. Niestety aktualna propozycja planu dla Morza Bałtyckiego nie obejmuje żadnych albo tylko nieznaczne zmiany w rozwoju większości sektorów gospodarczych. Tylko w przypadku produkcji energii i wydobywania piasku oraz w pewnym stopniu w przypadku rybołówstwa komercyjnego aktualny plan przedstawia propozycje zmian w stosunku do obecnej sytuacji. Dlatego skutki dla środowiska naturalnego mające związek z aktualnym planem opierają się przede wszystkim na działalności powyższych dwóch sektorów gospodarczych, mimo, że według analizy metodą Symphony ich wpływ na środowisko jest znikomy. Poniżej przedstawiamy streszczenie całościowej oceny skutków dla środowiska naturalnego, rozdz. 9.

Skutki dla środowiska naturalnego

Analiza identyfikuje i opisuje bezpośrednie i pośrednie skutki, które proponowany plan może mieć dla ludzi i środowiska naturalnego, częściowo dla gospodarki wodnej i pozostałych aspektów fizycznego środowiska, a częściowo dla gospodarki takimi zasobami jak materiały, surowce i energia.

Tabela 1 Streszczenie skutków dla środowiska naturalnego, które będą wynikiem aktualnego planu, zgodnie z Kodeksem Ochrony Środowiska w porównaniu do alternatywy zerowej. Skala skutków: pozytywny, neutralny, lekko negatywny, umiarkowanie negatywny, bardzo negatywny.

ASPEKTY ŚRODOWISKA NATURALNEGO KODEKS OCHRONY ŚRODOWISKA	LUDNOŚĆ I LUDZKIE ZDROWIE	GATUNKI FAUNY I FLORY ORAZ RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA	GLEBA, GRUNT, WODA	POWIETRZE, KLIMAT	KRAJOBRAZ, ZABUDOWA I WALORY KULTURALNE	GOSPODARKA ZIEMIĄ I WODĄ ORAZ ASPEKTAMI ŚRODOWISKA FIZYCZNEGO; GOSPODARKA MATERIAŁAMI, SUROWCAMI I ENERGIA
SEKTORY WYKORZYSTANIA						
OBSZARY ATRAKCYJNE DLA ŻYCIA LUDZI	pozytywny	neutralny	neutralny	neutralny	neutralny	neutralny
ENERGIA	neutralny	lekko negatywny	lekko negatywny	pozytywny	lekko negatywny	pozytywny
SIŁY ZBROJNE	neutralny	neutralny	neutralny	neutralny	neutralny	pozytywny
POZYSKIWANIE I SKŁADOWANIE MATERIAŁÓW	neutralny	lekko negatywny	lekko negatywny	neutralny	lekko negatywny	pozytywny
BOGATE ŚRODOWISKO NATURALNE	pozytywny	pozytywny	pozytywny	neutralny	neutralny	pozytywny
TRANSPORT I KOMUNIKACJA	neutralny	neutralny	neutralny	neutralny	neutralny	neutralny
AKWAKULTURA I BIOTECHNOLOGIA	-	-	-	-	-	-
RYBOŁÓWSTWO KOMERCYJNE	neutralny	pozytywny	neutralny	neutralny	neutralny	pozytywny

Ludność i ludzkie zdrowie

Jednym z warunków koniecznych do zachowania i rozwoju obszarów rekreacyjnych jest ochrona środowiska naturalnego, co jest celem Planu dla Morza Bałtyckiego, który poświęca szczególną uwagę obszarom o wysokich walorach przyrodniczych (n). Rozwój elektrowni wiatrowych zgodnie z tym planem może mieć negatywne skutki dla większości usług ekosystemowych, które mają znaczenie dla sektora „Obszary atrakcyjne dla życia ludzi”. Zakłada się, że w fazie eksploatacji negatywne skutki dla środowiska naturalnego będą mniejsze, ponieważ fizyczne ubytki dna morskiego zostaną prawdopodobnie zrekompensowane dzięki kolonizacji fundamentów turbin przez faunę i florę, a hałas będzie ograniczony do dźwięków związanych z ich pracą. Obszary szczególnej uwagi dla środowiska naturalnego (n) mogą mieć

także wpływ na rybołówstwo. Ograniczenie rybołówstwa w tych obszarach przyczyni się do wzrostu populacji pewnych gatunków, co z kolei może mieć pozytywny efekt ekonomiczny dla tegoż sektora ze względu na wzrost możliwości połowowych. Z powyższej tabeli wynika, że aktualny Plan dla Morza Bałtyckiego będzie miał pozytywny wpływ na aspekt środowiska „Ludność i ludzkie zdrowie”.

Fauna, flora i różnorodność biologiczna

Ocenia się, że aktualny plan będzie miał lokalnie negatywny skutek w kilku obszarach, w których wydobywanie piasku i produkcja energii mają pierwszeństwo i w związku z tym oczekuje się, że działalności te będą miały lekko negatywny skutek dla aspektu środowiska „Gatunki fauny i flory oraz różnorodność biologiczna”. Jednocześnie ocenia się, że dopasowane wykorzystanie obszarów sklasyfikowanych, jako obszary szczególnej uwagi dla środowiska naturalnego (n) będzie miało pozytywny skutek dzięki ograniczeniu rybołówstwa komercyjnego i żeglugi morskiej. Z całościowej oceny wynika, że aktualny plan nie będzie miał istotnych skutków dla aspektu środowiska „Gatunki fauny i flory oraz różnorodność biologiczna”, ale w procesie planowania, wydawania zezwoleń, rozwoju i eksploatacji różnych działalności należy szczególnie brać pod uwagę cenne walory przyrodnicze danego obszaru morskiego.

Dzięki temu, że aktualny plan zamierza objąć ochroną wiele nowych obszarów oczekuje się, że w 2020 roku 17,3 % powierzchni Morza Bałtyckiego będzie podlegało ochronie środowiska. W chwili obecnej obszar rezerwatów morskich obejmuje 16 % powierzchni Morza Bałtyckiego. Dzięki temu, że dla wielu gatunków udało się zidentyfikować w Morzu Bałtyckim miejsca, które pełnią funkcje schronień klimatycznych, będzie można nadać tym obszarom status obszarów szczególnej uwagi dla środowiska naturalnego. Nie oznacza to bezpośredniego wzrostu ilości morskich rezerwatów, ale oczekuje się, że będzie to miało pozytywny wpływ na różnorodność biologiczną w wielu obszarach.

Instalacja i eksploatacja morskich elektrowni wiatrowych powoduje podwodny hałas, a w trakcie budowy fizyczne zakłócenie dna morskiego, które jest krótkotrwałe i dlatego nie jest brane pod uwagę w metodzie obliczeń Symphony. Podwodny hałas w trakcie budowy elektrowni wiatrowej odgrywa stosunkowo małą rolę w porównaniu z hałasem powodowanym przez żeglugę morską, nie mniej jednak jest on obciążeniem dla środowiska i jego kumulacyjne skutki trzeba mieć na uwadze. Prowadzenie prac budowlanych na dnie morskim powoduje fizyczne zakłócenie i fizyczne ubytki, tzn. ubytek biotopów. Fundamenty turbin wiatrowych tworzą sztuczne rafy, które ogólnie rzecz biorąc mogą sprzyjać wzrostowi różnorodności biologicznej, ale elektrownie wiatrowe ograniczają dostęp dla rybołówstwa, żeglugi morskiej i rekreacji w tych obszarach. W obszarach, w których sposobem użytkowania jest produkcja energii (Ö248 i Ö266) istnieją biotopy, które są nadzwyczaj wartościowe dla populacji ryb, a także dla innych części ekosystemu, co oznacza, że instalacja elektrowni wiatrowych

może mieć pośrednio niepożądany wpływ nawet poza tymi obszarami. Według oceny aktualnego planu koegzystencja na tych obszarach będzie możliwa, jeśli sektor produkcji energii będzie brał pod uwagę cenne walory przyrodnicze (n) oraz obecność działalności wojskowej (f), co oznacza, że przyszłe elektrownie wiatrowe będą musiały się dopasować do tych wymagań. Z powyższej tabeli wynika, że kumulacyjnie rzecz biorąc produkcja energii zgodna z aktualnym planem będzie miała lekko negatywny skutek dla Morza Bałtyckiego w skali lokalnej.

Propozycja planu przeznacza na wydobycie piasku dwa nowe obszary (oprócz posiadającej zezwolenie ławicy Sandhammar). Może to mieć negatywny wpływ na środowisko z powodu zakłócenia i utraty wartościowych biotopów, jeśli wydobycie piasku nie będzie odbywało się łagodnymi metodami i w mniej wrażliwych częściach tych obszarów, co było proponowane w poprzednich badaniach. Z tego wynika, że aktualny plan będzie miał lekko negatywny wpływ na życie morskie (fizyczna utrata i fizyczne zakłócenie) w porównaniu z alternatywą zerową (tzn. bez wydobycia piasku z wyjątkiem posiadającej zezwolenie ławicy Sandhammar); ocenia się jednak, że efekt ten będzie miał relatywnie lokalne znaczenie. Zakłada się, że priorytetowa klasyfikacja tych obszarów, jako obszarów szczególnej uwagi dla środowiska naturalnego (n) przyczyni się do ograniczenia negatywnych skutków wydobycia piasku. Przy ocenie całłościowych skutków wydobycia piasku dla środowiska naturalnego wychodzi się z założenia, że żadne nowe obszary wydobycia piasku nie zostaną wyznaczone bez zgody niniejszego planu.

W obszarach, w których priorytetem jest produkcja energii konieczne będzie ograniczenie rybołówstwa komercyjnego, co będzie oznaczało lokalnie mniej negatywnych skutków związanych z rybołówstwem; zakłada się jednak, że działalność tego sektora zostanie przeniesiona do sąsiednich obszarów. Oczekuje się, że w wyniku klasyfikacji większej liczby obszarów jako obszarów szczególnej uwagi dla środowiska naturalnego (n) będzie można dalej ograniczyć rybołówstwo komercyjne, na przykład przy pomocy reguł dotyczących sprzętu lub środków ochronnych (takich jak pingery), które mają zapobiegać przyłowowi morświnów. Propozycja planu wyznacza do zbadania trzy obszary, w których szlaki żeglugi morskiej przebiegają przez obszary o bardzo cennych walorach przyrodniczych, obejmujących takie zagrożone gatunki jak morświny i kaczki długoogonkowe. Z punktu widzenia ochrony środowiska przeniesienie tras żeglugowych poza te obszary jest kwestią nagłą; rozwiązanie tego problemu w ramach niniejszego planu powinno koniecznie mieć miejsce.

Alternatywy dla pozyskiwania i składowania materiałów

Różnica kumulacyjnych skutków dla środowiska między alternatywą zerową i aktualnym planem wynika z tego, że alternatywa zerowa nie dopuszcza wydobycia piasku aż do roku 2030, a aktualny plan zakłada wzrost wydobycia piasku przed rokiem 2030 na podstawie wyznaczonych w planie obszarów,

tzn. ławicy Sandhammar, Sandflyttan i Klippbanken. Mimo, że przyszłość dla sektora wydobywania piasku jest niepewna, zidentyfikowanie obszarów nadających się do tej działalności ma swoje zalety na wypadek, gdyby było to jednak możliwe. Wydobycie piasku na Sandflyttan jest odpowiedzialne za 0.2 % kumulacyjnych skutków dla środowiska naturalnego w południowo-zachodniej części Morza Bałtyckiego i cieśninie Öresund, a lokalnie w swoim obszarze za około 65 %. W powyższym obszarze morskim wiele innych sektorów ma wpływ na środowisko naturalne. Wydobycie piasku na Klippbanken jest odpowiedzialne za 0.33 % kumulacyjnych skutków dla środowiska naturalnego w południowej części Morza Bałtyckiego, a lokalnie w swoim obszarze za około 46 %. Lokalny wpływ wydobywania piasku na środowisko naturalne polega na fizycznym zakłócaniu i utracie biotopów oraz fizycznej utracie cennych walorów przyrodniczych, takich jak np. foki, miejsca tarcia ryb, a na Sandflyttan nawet ptaki morskie. Wydobycie piasku w Klippbanken odbywa się jedynie pod strefą eufotyczną, podczas gdy na Sandflyttan wydobycie odbywa się tylko częściowo pod tą strefą. Reasumując można powiedzieć, że Sandflyttan jest mniej odpowiednią alternatywą. Wersja planu bez wydobywania piasku w Sandflyttan będzie miała mniejsze skutki środowiskowe dla południowo-zachodniej części Morza Bałtyckiego i cieśniny Öresund.

Gleba, grunt, woda, powietrze, klimat, krajobraz, zabudowa i walory kulturalne

W przypadku aspektu środowiska „Gleba, grunt, woda, powietrze, klimat, krajobraz, zabudowa i walory kulturalne” ocenia się, że negatywne skutki dla środowiska naturalnego będą odczuwalne lokalnie w tych obszarach, w których nastąpi rozwój nowych sektorów, takich jak wydobycie piasku i energia wiatrowa. Negatywne skutki morskich elektrowni wiatrowych nie będą przewyższały ich własnych pozytywnych skutków klimatycznych, ani też skutków działań na rzecz poprawy środowiska związanych z ochroną obszarów o cennych walorach przyrodniczych (n). Z powyższej tabeli wynika, że aktualny Plan dla Morza Bałtyckiego będzie miał lekko negatywny wpływ na tę część aspektu środowiska, która dotyczy „Krajobrazu, zabudowy i walorów kulturalnych”. W sumie można powiedzieć, że aktualny plan będzie miał lekko negatywne skutki dla części „Gleba, woda i walory kulturalne”, pozytywne skutki dla części „Klimat”, i neutralne skutki dla pozostałych części tego aspektu środowiskowego.

Oblicza się, że do roku 2030 żegluga morska na Morzu Bałtyckim wzrośnie o 50 %. Ocenia się, że aktualne trasy żeglugowe będą miały dostateczną pojemność, żeby pomieścić oczekiwany wzrost ruchu. Z kolei skutki działalności wojskowej będą do roku 2030 rosły proporcjonalnie do tempa rozwoju tego sektora. Interesy sił zbrojnych mają dobre widoki na koegzystencję z rybołówstwem komercyjnym, rekreacją i żeglugą morską. Aktualny plan podaje, w których obszarach Morza Bałtyckiego sektor energii wiatrowej jest zobowiązany uwzględnić interesy obrony narodowej. Może to oznaczać ograniczenia zakresu rozbudowy elektrowni wiatrowych. Reasumując aktualny plan nie przewiduje dla sektorów żegluga morska i siły zbrojne zmiany poziomów emisji szkodliwych substancji do powietrza i wody, w porównaniu z alternatywą zerową. Z obliczeń wynika, że ewentualne

zmiany tych tras żeglugowych, dla których bada się możliwość przesunięcia na inny obszar, nie doprowadzą do nadzwyczajnego wzrostu tych emisji. Aktualny plan przewiduje natomiast potencjalną redukcję emisji dwutlenku węgla ze względu na rozwój odnawialnych źródeł energii, co będzie miało pozytywne skutki dla środowiska naturalnego (COWI, 2018b).

Instalacje związane z budową elektrowni wiatrowych mogą mieć negatywne skutki dla zabytków historycznych, takich jak wraki statków, co powinno być brane pod uwagę w procesie wydawania zezwoleń, a projekty instalacji powinny zostać tak dopasowane, aby przynosiły tym zabytkom jak najmniejsze szkody.

Gospodarka ziemią i wodą oraz pozostałymi aspektami środowiska fizycznego; gospodarka materiałami, surowcami i energią.

Ogólnie rzecz biorąc aktualny plan będzie miał pozytywne skutki dla aspektu środowiska „Gospodarka ziemią i wodą oraz pozostałymi aspektami środowiska fizycznego; gospodarka materiałami, surowcami i energią”, ponieważ propaguje koegzystencję różnych sposobów użytkowania, a także dlatego, że wydobywanie piasku ma zastąpić wydobywanie żwiru na lądzie, a produkowana energia będzie pochodziła z odnawialnych źródeł.

Jakakolwiek działalność związana zarówno z wydobywaniem piasku jak i produkcją energii nie może mieć miejsca bez odpowiedniego zezwolenia, a proces decyzyjny obejmuje analizę i ocenę lokalnych skutków dla środowiska naturalnego w celu ich zminimalizowania. Zgodnie z oceną aktualnego planu niektóre sektory gospodarcze mogą ze sobą współegzystować, a wyznaczone w planie obszary szczególnej uwagi dla środowiska naturalnego (n) pokrywają się często z obszarami o kilku sposobach użytkowania. W związku z tym zachodzi potrzeba dopasowania działalności tych sektorów tak, aby zminimalizować ich negatywne skutki dla środowiska naturalnego w obszarach szczególnej uwagi, ponieważ w przeciwnym przypadku wyznaczanie takich obszarów nie osiągnie swojego celu.

Aktualny plan podaje najbardziej odpowiedni sposób użytkowania w kilku obszarach wyznaczonych jako obszary szczególnej uwagi dla środowiska naturalnego (n). Obszary te są w najczęstszych przypadkach ważnymi miejscami tarcia i rozmnażania ryb, co oznacza, że ochrona tych obszarów może mieć pozytywny wpływ na populację ryb postrzeganą jako jeden z zasobów. A to z kolei może mieć duże skutki geograficzne. Dlatego dostosowanie rozwoju innych sektorów wykorzystania do wymogów środowiska i dyskusja na temat ewentualnego ograniczenia rybołówstwa komercyjnego mają tak dużą wagę.

Osiągnięcie zamierzonych celów i zrównoważony rozwój

Propozycja planu i szwedzkie cele środowiskowe

Całościowa ocena skutków aktualnego planu, jeśli chodzi o równowagę morza oraz przyrodę wybrzeża i archipelagu jest trudna. Wyniki oceny wskazują na to, że aktualny plan może mieć potencjalnie pozytywny wpływ, ze względu na wyznaczenie obszarów szczególnej uwagi dla środowiska naturalnego oraz obniżenie obciążeń pochodzących z rybołówstwa komercyjnego i elektrowni wiatrowych. Jednocześnie wzrost liczby obszarów przeznaczonych na produkcję energii oznacza potencjalny wzrost obciążeń dla środowiska oraz zmiany krajobrazowe - obie te rzeczy będą miały prawdopodobnie negatywny wpływ na kulturalne usługi ekosystemowe. Ostatecznie można skonstatować, że proponowany plan nie będzie miał żadnego efektu netto na możliwość osiągnięcia swojego celu.

Propozycja planu i dobry stan środowiska naturalnego zgodnie z Dyrektywą w sprawie środowiska morskiego

Całościowy wpływ proponowanego planu na realizację celów normy środowiskowej „Dobry stan środowiska naturalnego Morza Bałtyckiego” jest trudny do przewidzenia, ponieważ przedstawione propozycje mają zarówno negatywne jak i pozytywne skutki. Żeby można było dokładnie ustalić całościowy wpływ proponowanego planu na realizację celów normy środowiskowej wyznaczonej przez Dyrektywę w sprawie środowiska morskiego, konieczna jest bardziej szczegółowa analiza.

Jeśli chodzi o zrównoważony rozwój Morza Bałtyckiego proponowany plan wykazuje ogólnie rzecz biorąc pozytywne rezultaty w porównaniu z alternatywą zerową (bez planu) (COWI, 2018b).

Zrównoważony rozwój gospodarczy

Analizy wykazują ogólnie pozytywne rezultaty w obszarze zrównoważonego rozwoju gospodarczego. Głównym powodem są oczekiwane pozytywne skutki ekonomiczne dzięki produkcji energii wiatrowej, wydobywaniu piasku w południowej oraz południowo-zachodniej części Morza Bałtyckiego i cieśninie Öresund, a także wzrostowi usług ekosystemowych w obszarze Morza Bałtyckiego spowodowanemu większą ilością obszarów szczególnej uwagi dla środowiska naturalnego (n).

Równowaga ekologiczna

Proponowany plan dla Morza Bałtyckiego wykazuje również pozytywne rezultaty, jeśli chodzi o zachowanie równowagi ekologicznej. Głównym powodem jest tutaj obniżenie emisji związanych z planowaną rozbudową elektrowni wiatrowych. Ocenia się, że proponowany plan będzie miał pozytywne skutki dla środowiska naturalnego dzięki sklasyfikowaniu obszarów użytkowanych zazwyczaj przez inne sektory, m.in. siły zbrojne i produkcję energii, jako obszarów szczególnej uwagi dla środowiska naturalnego (n). Plan ten będzie miał natomiast negatywne skutki dla środowiska naturalnego Morza Bałtyckiego, przede wszystkim w postaci obciążeń związanych z budową elektrowni wiatrowych i wydobywaniem piasku.

Zrównoważony rozwój społeczny

Pozytywne rezultaty wykazuje również obszar zrównoważonego rozwoju społecznego. Pozytywne rezultaty mają tutaj związek ze wzrostem zatrudnienia na skutek planowanej rozbudowy elektrowni wiatrowych, wzrostem możliwości zajęć budujących tożsamość, takich jak rybołówstwo lub rekreacja (dzięki ochronie środowiska), oraz mniejszym obciążeniem dla zabytków kultury (dzięki ograniczeniu trałowania w niektórych obszarach). Rozbudowa elektrowni wiatrowych może natomiast spowodować pogorszenie możliwości koegzystencji różnych sektorów i interesów w poszczególnych obszarach Morza Bałtyckiego.

Transgraniczne oddziaływanie na środowisko

Transgraniczne oddziaływanie na środowisko spowodowane przez proponowany plan ma miejsce głównie w obszarach położonych na południowym zachodzie, blisko granicy z Danią, na południu na granicy z Polską oraz na wschodzie w kierunku granicy z Litwą, Łotwą i Rosją; chodzi tutaj o negatywne skutki związane z wydobyciem piasku, elektrowniami wiatrowymi i żeglugą morską oraz o pozytywne skutki związane z wyznaczeniem obszarów szczególnej uwagi dla środowiska naturalnego (n). Ocenia się, że transgraniczne oddziaływanie na środowisko na skutek wydobycia piasku może wystąpić tylko w okolicy Sandflyttan przy granicy z Danią. Analizy dokonane przy pomocy systemu Symphony wykazują, że obszary przeznaczone zarówno na użytek żeglugi morskiej jak i rybołówstwa komercyjnego, ruchomych sektorów gospodarczych o transgranicznym oddziaływaniu, mają generalnie więcej negatywnych skutków dla środowiska naturalnego, co oznacza, że rozwiązanie tego problemu będzie wymagało międzynarodowej współpracy. Zaletą ruchomych sektorów gospodarczych jest natomiast możliwość zmian i ulepszeń, dzięki czemu w nadzwyczaj obciążonych obszarach można przy współpracy międzynarodowej ograniczyć rybołówstwo i żeglugę, tak jak to ma na przykład miejsce w południowo-zachodniej części Morza Bałtyckiego razem z Danią i Niemcami albo w południowej i południowo-wschodniej części Morza Bałtyckiego razem z Danią i Polską. Innym sektorem, który ma transgraniczne oddziaływanie na środowisko jest rozwój parków wiatrowych, które według proponowanego planu mają negatywne skutki w skali lokalnej, przede wszystkim w tych obszarach, w których koniecznie trzeba brać pod uwagę interesy sił zbrojnych (f) i cenne walory przyrodnicze. Przykładem jest obszar w południowo-wschodniej części Morza Bałtyckiego graniczący z Polską.

Wnioski i spojrzenie w przyszłość

Poszczególne obszary Morza Bałtyckiego wykazują odmienne wyniki przy porównaniu propozycji planu z alternatywą zerową. Na mniejszych podobszarach notuje się zarówno wzrost jak i spadek całkowitego niepożądanego wpływu na środowisko, co oznacza, że propozycja planu przedstawia tylko nowy podział efektów środowiskowych.

Rozbudowa morskich elektrowni wiatrowych oraz nowe obszary przeznaczone na wydobycie piasku stanowią najbardziej istotną różnicę w stosunku do alternatywy zerowej. Na całym obszarze Morza Bałtyckiego widoczny jest też duży wpływ na środowisko ze strony sektora Transport i

komunikacja (żegluga morska), który widoczny jest nawet przy porównaniu alternatywy zerowej ze stanem obecnym.

Generalnie należy podkreślić, że wyznaczenie obszarów szczególnej uwagi dla środowiska naturalnego (n) ma pozytywne efekty, zarówno dla środowiska naturalnego jak i zrównoważonego rozwoju.

Połączenie obszarów szczególnej uwagi dla środowiska naturalnego (n) z sektorami użytkowania ogólnego i produkcją energii mogłoby potencjalnie zapewnić zwiększony dostęp do usług ekosystemowych, od których uzależnione jest rybołówstwo komercyjne oraz znaczna część turystyki i rekreacji.

Pozytywne skutki obszarów szczególnej uwagi dla środowiska naturalnego są częściowo redukowane przez negatywne efekty parków wiatrowych i wydobywania piasku, co wynika z analizy kumulacyjnych skutków dla środowiska dokonanej przy pomocy metody Symphony. Za pozytywny można również uznać fakt, że rośnie liczba obszarów sklasyfikowanych jako obszary szczególnej uwagi dla środowiska naturalnego i że różne sektory gospodarcze w tych obszarach muszą się do tego dopasować.

Obszary w Zatoce Hanö sklasyfikowane jako schronienia klimatyczne dla pewnych gatunków stanowią istotny krok w kierunku lepszej ochrony zagrożonych przez zmiany klimatyczne gatunków fauny i flory, co będzie miało ogromną wartość dla przyszłych pokoleń.

Dobrze by było, gdyby identyfikacja obszarów o cennych walorach przyrodniczych pociągała za sobą jasno określone konsekwencje w formie morskich rezerwatów, co zapewniłoby tym obszarom lepszą ochronę niż ta, którą oferują tzw. obszary szczególnej uwagi dla środowiska naturalnego. Urząd ds. morza i wody (Havs- och vattenmyndigheten) ma prawo, jeśli będzie to konieczne w celu zrealizowania niniejszego planu, wydać specjalne przepisy dotyczące obszarów szczególnej uwagi dla środowiska naturalnego. Przepisy takie mogą zawierać wiążące ograniczenia i byłyby silniejszym środkiem ochrony powyższych obszarów (n).

Ponieważ żegluga morska jest namacalnym źródłem negatywnych skutków dla środowiska naturalnego w cennym ekologicznie obszarze jakim jest południowo-zachodnia część Morza Bałtyckiego i cieśnina Öresund, należy koniecznie zbadać możliwość przesunięcia albo skoncentrowania tras żeglugowych. Zmiana tras żeglugowych w danym obszarze jest jedynym sposobem na zmniejszenie negatywnych skutków żeglugi morskiej dla środowiska i dlatego część planu dotyczącą południowo-zachodniej części Morza Bałtyckiego i cieśniny Öresund należy poddać dalszym badaniom. Takim samym badaniom należy poddać źródła dodatkowych obciążeń dla środowiska w tym obszarze morskim, jakimi są nowe miejsca przeznaczone na wydobywanie piasku. Faktyczny wpływ wydobywania piasku na środowisko naturalne i jego rozprzestrzenienie geograficzne powinno także zostać przeanalizowane w systemie Symphony.

Ewentualne zmiany tras żeglugowych w przyszłości będą wymagały międzynarodowej współpracy i negocjacji, a tym samym wysokiej jakości dokumentacji. Taka współpraca będzie jednocześnie okazją do poszukiwania sposobu na stymulację efektywnego rozwoju żeglugi morskiej, produkcji energii i zrównoważonego zarządzania zasobami.

-----koniec dokumentu